

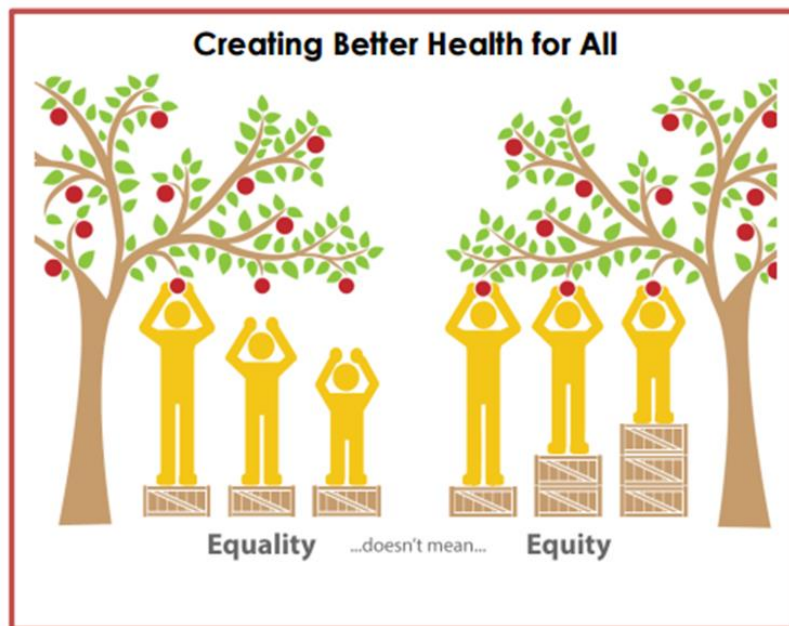
Algemeen beleidsprogramma

2019 - 2024

“Het armoedeprobleem wordt vaak bestudeerd alsof het om een concreet fenomeen zou gaan dat zich zonder enige waarschuwing op mensen stort, een wezen dat zijn eigen leven leidt en aan elke controle ontsnapt. En dat terwijl armoede meer weg heeft van drijfzand: het overweldigt je, ook al doe je de grootste moeite om je aan haar greep te onttrekken. Hoe harder je ertegen vecht, hoe dieper je erin wegzakt. Voor anderen is het een monster dat ergens ver weg woont en dat je koste wat kost uit de weg moet gaan. Je mag God dankbaar zijn dat je het nooit bent tegengekomen.”

Darren McGarvey, *“Fauchés. Vivre et mourir pauvre”*, Editions Autrement, 2019.

Inhoudstafel

Inleiding	5
As I. Emancipatie	6
1. Menselijke waardigheid als basis	7
A) Cliënten ontvangen	7
B) De toegang tot gezondheidszorg garanderen	8
C) Het recht op huisvesting en duurzame woningen ondersteunen	11
D) Duurzaam budgetbeheer stimuleren	15
E) Maatschappelijke en professionele integratie bevorderen	15
F) Sociale en culturele deelname	17
2. Rechtvaardigheid: een kwestie van sociale gerechtigheid	18
A) Senioren	18
B) Gezinnen	20
C) Jongeren	20
D) Mensen zonder papieren en nieuwkomers	21
E) Ex-gedetineerden	22
F) Vrouwen en LGBTQI+-personen	22
G) Mensen met mentale en/of fysieke gezondheidsproblemen	24
As II. Beheer	25
1. Het probleem omtrent de lokalen oplossen	25
2. Toegankelijkheid van de diensten	25
3. Beleid voor Communicatie en Beheer van informatiestromen	26
4. De natuur introduceren in het OCMW	26
5. Gezonde financiën	28
6. Bestuur en organisatie	28
As III. Mobilisatie	30
1. Maatschappelijk werk op zoek naar voorbeelden	30
2. De Sociale Coördinatie van Vorst ontwikkelen	34
3. Personeelsbeleid	35
A) De werkomstandigheden verbeteren	35
B) Responsabilisering van kaderleden en diensthoofden	36
C) Transversaliteit versterken	36
D) Betrokkenheid van het personeel	36
Besluit	37

Voorwoord

Voordat we de algemene context en het beleid uiteen zullen zetten dat we de komende ambtsperiode willen voeren, willen we eerst alle personeelsleden van het OCMW van Vorst hartelijk bedanken. Deze mannen en vrouwen spannen zich dagelijks in voor de verwezenlijking van lokale solidariteit.

Het is dankzij hun vakkundigheid, hun zin voor initiatief en nauwgezetheid dat we de ambitie kunnen koesteren om dit algemeen beleidsprogramma voor het OCMW van Vorst tot uitvoering te brengen.

Inleiding

Het is alweer bijna 20 jaar geleden dat we een nieuwe eeuw zijn binnengestapt. De hedendaagse, steeds verder globaliserende maatschappij bevindt zich in een lastige situatie, maar kent eveneens momenten van grote creativiteit die samengaan met grote politieke moed.

Voor de eerste keer in de menselijke geschiedenis is er sprake van een globaal bewustzijn omtrent de negatieve impact van onze levenswijze op het milieu. Dit betekent dat we de overgang van ons economisch model moeten verzoenen met de vermindering van ongelijkheid, wat noodzakelijk is om de vrede en sociale samenhang te verzekeren.

De financiële crisis van 2008 heeft een politieke en sociale crisis met zich meegebracht. Meer dan 10 jaar later beginnen de mensen te beseffen dat het onmogelijk is om terug te keren naar het "pre-crisissysteem" dat een tomeloze economische groei aanpreeft ten koste van het milieu of de verdeling van rijkdommen. Vandaag willen velen van ons het economisch en sociaal systeem doen evolueren naar een model dat niet alleen respectvol is voor onze planeet, maar ook voor de mensen die haar bewonen, allen met hun verschillende levenswijzen. Tot slot is het onze plicht om rekening te houden met de toekomstige generaties die de gevolgen van onze keuzes zullen ondervinden.

Daarnaast bekleeden ook andere vragen omtrent de relaties tussen mensen een bijzondere plaats in het publieke debat. De migratiekwestie bijvoorbeeld, die de opvang in onze westerse maatschappij van vreemdelingen zonder eigen middelen, op zoek naar betere levensomstandigheden, ter discussie stelt. Maar ook gender wordt aangekaart, namelijk hoe de gendertoestand van een persoon hem of haar niet sociaal mag conditioneren tegen zijn of haar wil. Om nog maar te zwijgen van de vergrijzingskwestie en de verarming bij een groot deel van de Brusselse bevolking, waaronder een deel werkenden.

In deze context verbindt het OCMW van Vorst zich ertoe om, binnen de grenzen van de bevoegdheden de wet ons heeft toegekend, rekening te houden met klimaat-, sociale, economische en politieke kwesties, zowel bij het beheer, de besluitvorming als de keuze voor te ontwikkelen projecten.

Dit algemeen beleidsprogramma is dus een ambitieus projectplan om kansarmen in Vorst te begeleiden naar emancipatie en een paradigmaverschuiving (As I). Hiertoe beschikt het OCMW van Vorst over een administratie die bestaat uit betrokken, prachtige en competente mensen wiens beheer we op efficiënte en duurzame wijze willen organiseren (As II), door hen te mobiliseren voor hun eigen welzijn en dat van de gebruikers (As III).

As I. Emancipatie

De laatste jaren delen onze maatschappelijk werk(st)ers een vaststelling met sociologen zoals John Galbraith¹ of Axel Honnet²; namelijk die van de beschadigde sociale erkenning en het bijhorende verlies van zelfrespect waar armoedesituaties toe leiden. De individualistische maatschappij houdt iemand zelf verantwoordelijk voor zijn lot. Dat misprijzen leidt tot schaamte en vervolgens woede. Deze uitsluitingsmechanismen kennen een verraderlijke werking, ze worden aangevoeld als maatschappelijk geweld waarvoor instellingen vaak symbool staan. We willen niet alleen aan deze neerwaartse spiraal ontsnappen, maar haar ook bevechten, zowel voor de mensen zelf als voor de sociale samenhang.

Als overheidsinstelling en in het licht van haar opdracht heeft het OCMW een grote symbolische taak. Voor kansarmen zijn wij het eerstelijns aanspreekpunt met de overheid. Als gevolg daarvan zouden we het doelwit kunnen zijn van verbitterde reacties. Alle personeelsleden moeten zich bewust zijn van dit idee en de bijhorende implicaties (zie [Mobilisatie](#)). Wij willen een OCMW zijn dat mensen die hulp komen vragen, hun macht om te handelen teruggeeft, in plaats van het institutionele geweld te benadrukken binnen een relatie die gekenmerkt wordt door paternalisme en steuntrekkerschap.

Wie in het OCMW van Vorst om hulp komt vragen, moet recht hebben op aandacht en respect om de eigen waardigheid te versterken. We denken dat we dit doel bereiken door mensen aan te zetten tot **emancipatie**³, de status van "arme" achter zich te laten of het verlies aan autonomie te overstijgen en hen te begeleiden bij het waarmaken van hun droom, hun eigen project, om aan de maatschappij deel te nemen. We mikken dus op **empowerment**: de macht om te handelen van mensen en groepen verhogen, nu de situaties van "aangeleerde hulpeloosheid" alleen maar toenemen⁴. In onze dagelijkse werkzaamheden wordt dit vertaald in een empathisch menselijk contact en een kwaliteitsvolle dienstverlening die mensen opnieuw het recht wil geven om in de best mogelijke omstandigheden hun eigen keuzes te maken.

Concreet bouwen we deze visie op maatschappelijk welzijn rond **menselijke waardigheid** als basis voor elk emancipatieproject (1) en **rechtvaardigheid**, vanuit het streven om aan iedereen toe te kennen waar hij of zij recht op heeft, op eerlijke en onpartijdige wijze, door de wettelijke bepalingen aan te passen aan de omstandigheden en de eigenheid van situaties en personen (2).

¹ GALBRAIGHT, John, *L'art d'ignorer les pauvres*, in *Le Monde Diplomatique*, oktober 2005.

² HONNET, Axel *La société du mépris*, Paris, La découverte, 2006.

³ Van het Latijn *emancipare*: "een slaaf in vrijheid stellen"; bij uitbreiding "zich bevrijden van dominantie, van (eigendoms)overdracht".

⁴ *Learned helplessness* Dit concept, dat vanuit klinisch oogpunt verhelderend is, gaat terug op onderzoek van de gedragspsycholoog **Martin Seligman** en zijn collega's, aan het eind van de jaren 60.

1. Menselijke waardigheid als basis

De hoofdpdracht van het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn, zoals gedefinieerd door de organieke wet, is iedereen in staat te stellen een leven te leiden *“dat beantwoordt aan de menselijke waardigheid”*⁵.

Menselijke waardigheid is een door de Belgische Grondwet vastgesteld recht. Om van dit recht te genieten, moet er aan een aantal economische, sociale en culturele rechten voldaan worden: het recht op arbeid, recht op sociale zekerheid, recht op een behoorlijke huisvesting, recht op de bescherming van een gezond leefmilieu, recht op culturele en maatschappelijke ontplooiing en het recht op gezinsbijslagen (artikel 23⁶).

Zo zijn wij van het OCMW van Vorst van oordeel dat het onze opdracht is om alle nodige middelen ter beschikking te stellen aan onze gebruikers zodat ze ten volle van de rechten kunnen genieten zoals hierboven uiteengezet, rechten die een garantie vormen op *“een leven dat beantwoordt aan de menselijke waardigheid”*. Deze rechten vormen voor ons de basis waarop een persoon zijn of haar rol binnen de samenleving kan uitbouwen als kritische, actieve, verantwoordelijke en solidaire burger, en een positie kan innemen tegenover twee cruciale vragen van vandaag: welke maatschappij willen wij doorgeven aan de toekomstige generaties en welke plaats willen wij dus innemen in de samenleving?

A) Cliënten ontvangen

Bij het OCMW van Vorst stellen we vast dat het aantal cliënten sterk toeneemt, dat de aanvragen voor sociale hulpverlening complexer worden en dat er een grotere nood is aan de precisering en kennis van de taken van iedereen die rechtstreeks of onrechtstreeks te maken heeft met het onthaal van de gebruikers.

Om in deze context de toegang tot rechten te verbeteren, moeten we bij het OCMW dus een **eerstelijns opvang** organiseren voor nieuwkomers, met duidelijke en precieze informatie over de diensten van het OCMW, van de gemeente en van partners uit het verenigingsleven.

Om onze cliënten beter te kunnen bedienen en het welzijn van onze medewerkers te verhogen, zullen we aan hun **opleiding** en onze **interne organisatie** werken, en zullen we zowel onze **communicatie** als onze **lokalen** aanpassen.

We zullen de medewerk(st)ers van het OCMW die direct of indirect aan de opvang van onze cliënten werken, indien zij dit willen, verder **opleiden** omtrent actief luisteren, empathie en assertiviteit, maar ook omtrent de werking van onze instelling en de diensten waarvoor de burger een beroep kan doen op het OCMW, de gemeente en de verschillende Vorstse verenigingen.

⁵ Zie artikel 1 van de Organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn.

⁶ Zie artikel 23 van de Belgische Grondwet (https://www.senate.be/doc/const_nl.html#const)

Wat de **interne organisatie** betreft, moeten we ons onthaalteam afstemmen op de fysieke kenmerken van het OCMW. Ons centrum is immers verspreid over meerdere gebouwen en met deze realiteit zullen we rekening houden voor de hierboven vermelde opleidingen.

Ook onze **communicatie** moet versterkt worden, en dat voor de twee kanalen waarover we vandaag beschikken: de fysieke communicatie in alle OCMW-gebouwen, maar ook de virtuele communicatie via onze website.

De **lokalen** die als wachtruimte dienstdoen, moeten gezelligheid uitstralen (kleuren, positieve en niet-infantiliserende beleefdheidsformules, speelgoed voor de kinderen, enz.), er moet(en) geactualiseerde en zo begrijpelijk mogelijke informatie of brochures aanwezig zijn over de werking van onze instelling, de stappen die men moet nemen om een aanvraag in te dienen en de activiteiten van onze partners binnen de Sociale Coördinatie.

Daarnaast kunnen de lokalen zodanig worden ingericht dat ze aangenaam overkomen, als een plaats waar luisteren centraal staat, waar vertrouwelijkheid wordt gerespecteerd.

Tot slot zou ook de invoering van IT-tools om afspraken te maken of formulieren te downloaden de wachtruimte moeten ontlasten (zie [Beheer van informatiestromen](#)).

B) De toegang tot gezondheidszorg garanderen

In haar Oprichtingsakte definieert de Wereldgezondheidsorganisatie (WGO) gezondheid als *“een toestand van volledig lichamelijk, geestelijk en maatschappelijk welzijn en niet slechts de afwezigheid van ziekte of andere lichamelijke gebreken”*⁷.

In de Verklaring van Adelaide⁸ betreffende Gezondheid in alle beleidsdomeinen (2010), benadrukt de WGO dat *“de determinanten voor gezondheid en welzijn buiten de gezondheidssector liggen en van sociale en economische aard zijn”*. Een bevolking in goede gezondheid is onontbeerlijk om maatschappelijke doelen te realiseren. De vermindering van ongelijkheid en van de sociale gradiënt leidt tot een betere gezondheid en hoger welzijn voor iedereen.

In België vinden we het recht op *“bescherming van de gezondheid”* terug in artikel 23 van onze Grondwet.

Het is vanuit dit perspectief dat de toegang tot gezondheidszorg voor alle inwoners en inwonsters van Vorst gegarandeerd moet worden en dat het OCMW hier binnen de grenzen van haar bevoegdheden aan moet bijdragen.

Hoewel ons doelpubliek regelmatig met soms ernstige gezondheidsproblemen te maken krijgt, wordt gezondheidszorg toch al te vaak als een luxe beschouwd.

⁷ https://www.who.int/governance/eb/who_constitution_fr.pdf

⁸ https://www.who.int/social_determinants/french_adelaide_statement_for_web.pdf

Voor deze paragraaf gebruiken we de gegevens van de Gezondheidsindicatoren van het Brussels Gewest⁹. Een eerste indicator betreft de inschatting van de eigen gezondheid¹⁰. Zo kunnen we het aantal Brusselaars (m/v/x) bepalen dat zichzelf niet in goede gezondheid beschouwt. We zien dat de proportie van de Brusselaars (m/v/x) dat een slechte gezondheid aangeeft omgekeerd evenredig is met het opleidingsniveau¹¹. Als we de gezondheidstoestand van de laagst opgeleide personen proberen te objectiveren, volgens de laatst beschikbare gegevens (2010), dan stellen we een hoge blootstelling vast aan bepaalde chronische ziektes (rugproblemen, hoge bloeddruk, obesitas, diabetes), aan bepaalde kankers (longkanker) en aan mentale gezondheidsproblemen (slaapproblemen, depressies, angsten en medicijngebruik). Deze ongelijkheid komt nog sterker naar voren bij vrouwen¹².

Deze vaststelling kan onder andere verklaard worden door min of meer wijdverspreide sociale of culturele levenswijzen die gezondheidsrisico's vergroten (zoals roken) of net laten voortbestaan (de consumptie van groenten, fruit en vis).

Maar het zijn vooral de precare levensomstandigheden, en dan in het bijzonder de woonomstandigheden, die kansarmen extra blootstellen aan gezondheidsproblemen. Uit een studie die vzw Forest Quartier Santé in 2013 heeft gedaan bij de Vorstse huisvestingsactoren, blijkt er een correlatie te bestaan tussen de woonomstandigheden en de gezondheidstoestand van de bewoners, vooral wanneer het om personen in kansarmoede gaat¹³.

Het eerder vermelde verslag van het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn vermeldt dat *“Brusselaars uit Subsaharisch Afrika een bijzonder kwetsbare groep lijken te zijn op het vlak van gezondheid, zowel voor de perinatale periode met een hoog aantal vroeggeboorten en foetoinfantiele sterfgevallen, als op volwassen leeftijd. De sterftcijfers voor deze gemeenschap liggen hoger als gevolg van de infecties opgelopen in de landen van oorsprong (aids, hepatitis), maar ook van cerebrovasculaire*

⁹Gezondheidsindicatoren van het Brussels Gewest, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad, Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, Brussel, 2016.

¹⁰ Inschatting van de eigen gezondheid, *Gezondheidsindicatoren van het Brussels Gewest*, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad, Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, Brussel, februari 2017.

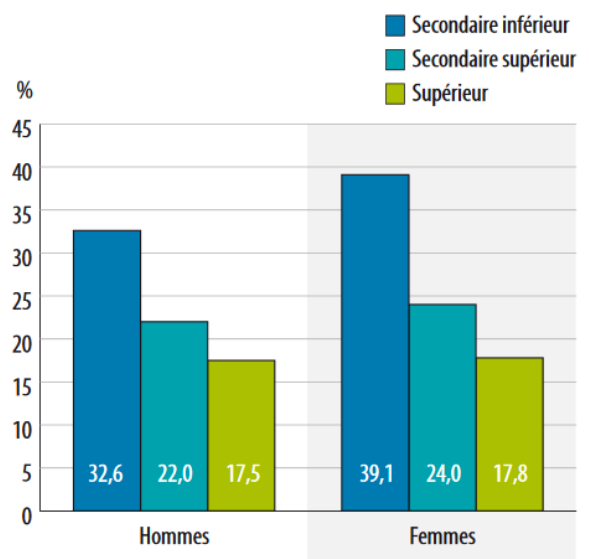
¹¹ Figuur 3, p. 3.

¹² Figuur 3-38, p. 164. *Gezondheidsindicatoren van het Brussels Gewest*, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad, Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, Brussel, 2010.

¹³ *Les enjeux santé & logement en Région bruxelloise : l'exemple de Forest*, Rachida BENSLIMAN (onder leiding van Denis STOKKINK en Bruno VANKELEGOM), Pour la Solidarité ASBL en Forest Quartiers Santé ASBL, september 2013.

Figure 3

Proportion de Bruxellois qui ne s'estiment pas en bonne santé, par niveau de qualification et par sexe, 2008-2013

Note : Standardisation pour l'âge en fonction de la population de référence européenne, 2013

Source : Enquête de Santé, Institut Scientifique de Santé Publique, 2008-2013, Calculs : Observatoire de la Santé et du Social Bruxelles

(c) Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad

*accidenten, diabetes en ongevallen (behalve verkeersongevallen)*¹⁴. De ontoereikende preventiecampagnes en een screeningsbeleid dat op culturele obstakels botst, dragen bij aan deze diagnose van een kansarme bevolking in een over het algemeen minder goede gezondheid.

Deze verhoogde blootstelling gaat samen met een gebrek aan financiële middelen en soms met culturele en symbolische meningen omtrent gezondheidszorg. We zien immers zeer vaak dat een krap budget tot uitstel van een medische raadpleging leidt (vooral voor tandverzorging of opvolg -of controlebezoeken). De complicaties die hieruit kunnen voortvloeien, vereisen soms zwaardere en dringender interventies.

Ook de verscheidenheid van de aangeboden zorg roept vragen op: een behandeling bij minder "conventionele" artsen zoals een osteopaat of diëtist, die diensten biedt die complementair zijn aan de traditionele geneeskunde, kan ernstige aandoeningen vaak voorkomen. Deze behandelingen worden amper of niet terugbetaald door de sociale zekerheid en zijn daarom te duur en dus moeilijk toegankelijk voor mensen met een laag inkomen.

Uit de barometer van de Cercle Santé-Europe Assistance van september 2012 blijkt dat het afzien van zorg in crisisperiodes toeneemt als gevolg van financiële moeilijkheden. Zo verklaart 22% van de ondervraagde Europeanen dat ze het afgelopen jaar een behandeling hebben uitgesteld of stopgezet.

Wij willen de toegang tot zorg en behandelingen voor de kansarmen in Vorst garanderen. Concreet betekent dit dat we de administratieve stappen voor de afgifte van **medische en farmaceutische kaarten** zullen vereenvoudigen en een constructieve dialoog met de artsen hieromtrent zullen onderhouden.

Daarnaast zullen we **preventiecampagnes** opzetten omtrent gezondheid en welzijn (aids, diabetes, obesitas, stralingsblootstelling, alzheimer, ...) en onze samenwerking met de medische huizen versterken.

Bovendien zouden we graag een **begeleidingscomité** voor het gezondheidsbeleid oprichten, dat samengesteld is uit artsen, apothekers, Kind en Gezin en zorgverleners.

Toch overwegen we ook collectieve acties in samenwerking met andere actoren.

De nieuwe ordonnantie van 14 maart 2019, die artikel 62 van de Organieke wet van 8 juli 1976 wijzigt, geeft de OCMW's de mogelijkheid om via onder andere de Sociale Coördinatie "*in samenwerking met de structuur ter ondersteuning van de eerstelijns zorg, een welzijns- en gezondheidsplan voor zijn territoriaal bevoegdheidsgebied op te stellen op grond van een gedeelde diagnose van de middelen en de noden voor zijn grondgebied*". Volgens de Gezamenlijke algemene beleidsverklaring van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering en het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie – Zittingsperiode 2019-2024 (ABV) is het "*essentieel dat een geïntegreerd Brussels welzijns- en gezondheidsplan wordt opgesteld dat geldt als gemeenschappelijke leidraad voor alle entiteiten die bevoegd zijn op het Brussels grondgebied, binnen een territoriale benadering van het welzijns- en gezondheidsbeleid waarin het OCMW een centrale plaats inneemt bij de ontplooiing van de ongelijkheids- en armoedebestrijding*"¹⁵. Ook volgens de ABV moet "*dit Brussels welzijns- en*

¹⁴p. 182

¹⁵Gezamenlijke algemene beleidsverklaring van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering en het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie – Zittingsperiode 2019-2024, p. 31.

gezondheidsplan op de volgende basiselementen berusten: in overleg met alle actoren, voorzien in de samenhang binnen het welzijns- en gezondheidsbeleid en een globale programmering tot stand brengen, efficiënt de strijd aanbinden met ongelijkheid en armoede, voorzien in een universele toegang tot gezondheidszorg, steun verlenen aan afhankelijke personen of mensen met een verminderde zelfredzaamheid, bijzondere aandacht besteden aan een aantal specifieke bevolkingsgroepen”.

In deze context stelt het OCMW van Vorst zich als doel om de Sociale Coördinatie van Vorst (SCV) uit te bouwen in de zon zoals hierboven aangegeven door de ABV. In afwachting totdat de Regering “een staten-generaal over gezondheid en welzijn [opstart] die moet uitmonden in een geïntegreerd welzijns- en gezondheidsplan”, zal de SCV via werkgroepen de banden tussen de verschillende gezondheidsactoren op het terrein en voor eerstelijns zorg op het grondgebied van Vorst blijven aanhalen en ontwikkelen, zodat er te zijner tijd snel een werkdynamiek tot stand kan worden gebracht.

De Regering streeft er eveneens naar “de verhouding tot de OCMW’s te hervormen door in te zetten op **contractualisering** aan de hand van lokale welzijns- en gezondheidscontracten van specifieke welzijnsinitiatieven die tegemoetkomen aan de noden van elke wijk en de verschillende sociale realiteiten ter plaatse.” [...] Deze contracten dienen prioritair in te werken op gezondheids promotie, preventie, verzorgingsbeleid, medisch-sociale begeleiding en voedselgezondheid. [...] Elk contract zal worden gestuurd door een cel die voortkomt uit de Sociale Coördinatie van het OCMW en waarin vertegenwoordigers van de gemeente, de GGC, het verenigingsleven en de inwoners zetelen.”¹⁶.

Rekening houdend met de wensen van het Gewest zal het OCMW van Vorst er daarom voor zorgen dat de bestaande werkgroepen toenadering tot elkaar vinden omtrent de hierboven vermelde thema’s. We zullen het bestaande netwerk ook verder ontwikkelen en motiveren, zodat alle betrokken actoren aanwezig zijn.

C) Het recht op huisvesting en duurzame woningen ondersteunen

Behoorlijke huisvesting is een grondrecht dat gegarandeerd wordt door artikel 23 van de Grondwet. Toch is dit recht verre van gewaarborgd voor alle inwoners en inwonsters van Vorst.

In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is er, volgens de enquête van 2016 door het Gewestelijk Observatiecentrum voor de huisvesting¹⁷, sprake van een ongelijke evolutie van de huurprijzen en inkomens van de huurders: “tussen 2004 en 2013 stijgt het verschil tussen de voor de Brusselse woningen betaalde huurprijzen en de inkomsten van de bewoners van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest”. De reden voor dit verschil is de relatieve verarming van de Brusselaars, vooral te wijten aan het toegenomen aandeel van ontvangers van werkloosheids- en sociale uitkeringen en door de migratie van de welgestelde klassen naar de stadsrand.

Wat nog zorgwekkender is, is dat het deel van de huurmarkt dat toegankelijk is voor de drie decielen van de laagste inkomens, bijna verdwenen is (1%)¹⁸. Dit probleem komt nog sterker tot uiting bij

¹⁶ Idem, p. 32-33.

¹⁷ http://www.slrp.irisnet.be/sites/website/files/observatiecentrum_van_de_huurprijzen_-_2016.pdf

¹⁸ Wanneer het aandeel van de huurprijs in het totale budget minder bedraagt dan 30% van het beschikbare inkomen, 0% voor de twee eerste decielen (€ 10.663 belastbaar jaarinkomen in 2016), 1% voor het derde inkomensdeciel (€ 13.796 belastbaar jaarinkomen in 2016). DE KEERSMAECKER, Marie-Laurence, Observatiecentrum van de huurprijzen, Enquête 2016, tabellen 82 en 83, p. 62.

alleenstaanden en eenoudergezinnen die een uitkering ontvangen. Zij besteden respectievelijk 50% en 57% van hun budget aan huur (wat een stijging van 10% betekent tegenover de laatste meting in 2011). Om die reden willen we graag de samenwerkingen verdiepen met verenigingen die cliënten ondersteunen bij het verwerven van een eerlijke huurprijs.

De kwaliteit van de woningen is verre van optimaal, wat vooral geldt voor de verouderde gebouwen binnen de kleine ring. Deze vallen wel binnen het lagere huursegment, zodat kansarme gezinnen geen andere keuze hebben dan deze woningen, die slecht geïsoleerd zijn tegen kou en lawaai en waar er vaak vochtproblemen heersen. Het aanbod aan sociale en publieke woningen blijft ruim onder de behoeften, maar ook onder het gemiddelde van onze buurlanden.

In deze context lijkt het ons dan ook noodzakelijk om, in samenwerking met de gemeente en de Vorstse Haard, het **aantal publieke woningen te verhogen**. Om een sociale aanpak te garanderen bij de toekenning van woningen die het Sociaal Verhuurkantoor van Vorst beheert, willen we onze banden met deze organisatie ook verder uitbouwen.

Het is onze prioriteit om **woningverlies te voorkomen**, door te bemiddelen bij huurgeschillen. Als dat niet lukt, zullen we ons beleid omtrent begeleiding bij onvermijdelijke uitzettingen verderzetten, in de richting van overgangso oplossingen en samen met partners die helpen bij de zoektocht naar huisvesting. Daarnaast zullen we steun blijven verlenen voor het oprichten van een **huurwaarborg**, wanneer het Woningfonds niet aan de aanvraag kan voldoen.

Een solidair spaarsysteem zoals een *tontine*, dat afkomstig is uit de Sociale Coördinatie en de kansen op een eigen woning vergroot, brengt nu een tiental gezinnen samen.

Voor **mensen die niet langer een woning hebben** omdat ze deze gedwongen moesten verlaten, voorziet het OCMW van Vorst de mogelijkheid om hen in te schrijven op een **referentieadres**. Dankzij dit systeem kunnen ze de toegang tot hun rechten behouden of herstellen (werkloosheidsuitkering, leefloon) en daarnaast hun post blijven ontvangen.

Op het vlak van **dak- en thuisloosheid** is er in Europa en Noord-Amerika veel te doen omtrent “Housing First”-projecten. Net zoals de zogenaamde trap- en zorgcontinuüm-modellen ziet dit project huisvesting als een prioriteit om personen van straat te halen, als het vertrekpunt voor het maatschappelijk herstel van dak- en thuislozen. We willen dit soort experimenten graag ondersteunen, zonder daarom de begeleiding laten vallen. Deze moet immers ook na de huisvesting worden voortgezet, via de cel “Hulp aan thuis- en daklozen”.

In de strijd tegen dak- en thuisloosheid wil het OCMW van Vorst daarnaast informatie- en ondersteunende activiteiten organiseren over het herstel van rechten en willen we een nieuwe dienst uitbouwen, namelijk begeleid wonen. Deze bestaat uit psychosociale opvolging om zelfstandig wonen te ondersteunen, huisbezoeken, budgetbegeleiding en het opvolgen van de verschillende stappen om de administratie weer in orde te brengen.

Tegelijk onderzoeken we via de werkgroep Huisvesting van de Sociale Coördinatie van Vorst de mogelijkheden om samen met de Vorstse huisvestingsorganisaties “samenhuizen” te voorzien waar dak- en thuislozen opgevangen en begeleid worden door onze maatschappelijk werkers.

De ABV kondigt aan dat “*de Regering er eveneens zal op toezien dat de **huurtoelage** ten volle operationeel wordt*”. Zodra de ordonnantie tot invoering van een huisvestingstoelage van december

2018 en de besluiten van 23 mei 2019 van kracht worden, zal een groot deel van de OCMW-gebruikers hiermee te maken krijgen, omdat de gezinnen met een inkomen lager dan of gelijk aan het leefloon hier toegang toe zullen hebben. Toch zijn er twee voorwaarden: enerzijds moet de woning niet alleen voldoen aan de normen van de Code (hygiëne, veiligheid en uitrusting), maar moet ze ook over een sanitaire ruimte beschikken (badkamer of doucheruimte) en aangepast zijn aan de gezinssituatie¹⁹; anderzijds moet de huurprijs lager zijn dan de vermeldingen in het indicatieve rooster en met name de bovengrens hiervan. Ook hier zullen we de samenwerkingen versterken met organisaties die een aangepaste huurprijs willen garanderen ten opzichte van de werkelijke woonsituatie.

Om de gebruikers goed te informeren, wil het OCMW van Vorst haar maatschappelijk werkers opleiden omtrent deze nieuwe huurtoelage en de cliënten die hiervan verstoken zouden blijven, doorverwijzen naar de relevante externe actoren zodat ze aan de voorwaarden kunnen werken waardoor ze nu niet in aanmerking komen.

Wat de energievoorziening betreft, stellen onze diensten vast dat energiefacturen steeds zwaarder worden, niet alleen voor ons doelpubliek, maar ook voor gezinnen met één gemiddeld inkomen, werkzoekenden of werkende armen. Deze prijsevolutie weegt nog zwaarder door bij amper geïsoleerde woningen met een verwarmingsketel met slecht rendement en waar de bewoners vaak thuis zijn. **Energiearmoede** wordt in het Europees Parlement gedefinieerd als *“de moeilijkheid om aan de primaire energiebehoeften te voldoen, als gevolg van onvoldoende inkomen, stijgende energieprijzen en woningen met een slechte energie-efficiëntie²⁰”*. Ongeveer 50 tot 125 miljoen Europeanen zouden hierdoor getroffen worden. Het cumulatieve effect van onvoldoende inkomen, woningen van slechte kwaliteit, stijgende energieprijzen en moeilijkheden om informatie van de leveranciers te krijgen nu de markt geliberaliseerd is, straft de minder gegoede groepen in onze samenleving. Het netwerk “RAPPEL” kwalificeert dit als een dubbele straf *“omdat de 20% armste gezinnen 2,5 keer meer aan energie besteden dan de 20% rijkste”*.²¹

De gevolgen van deze situatie zijn talrijk: financieel, technisch (risico op versnelde verslechtering van de woning), sociaal (isolement, ...), op het vlak van gezondheid (luchtwegeninfecties, allergieën, vermoeidheid, ...), mentale gezondheid (angst voor facturen, laag zelfbeeld, ...) veiligheid (CO-vergiftiging, risico op brand) en leefmilieu.

Naast een reparatieve ingreep bij onbetaalbare rekeningen kan de cel Energie van het OCMW bepaalde wijzigingen in het gedrag of de inrichting aanbevelen die de bewoners een beter energiecomfort zullen bieden. Tijdens een zogenaamd quick scan-bezoek kunnen de maatschappelijk werkers maatregelen suggereren zoals het plaatsen van energiekits, het afstellen en onderhouden van het verwarmingssysteem, en ze kunnen bemiddelen tussen eigenaars en huurders omtrent isolatiewerken.

¹⁹ Toch zullen alleen grote gebreken volgens de normen van de code, namelijk *“de gebreken die de veiligheid en/of gezondheid van de bewoners in gevaar kunnen brengen”* het doelpubliek uitsluiten van het voordeel van een huurtoelage.

²⁰ J. Weissenberger, *La lutte contre la précarité énergétique dans l'UE*, bibliothèque du Parlement européen, Library Briefing, 29 november 2012.

http://www.europarl.europa.eu/RegData/bibliotheque/briefing/2012/120368/LDM_BRI%282012%29120368_REV1_FR.pdf

²¹ “Réseau des Acteurs de la Pauvreté et de la Précarité Énergétique dans le Logement” – Frans netwerk van organisaties omtrent (energie)armoede in woningen, in 2007 opgericht. Bron: ADEME.

Hierbij is het van belang om nauw te werken met de Gewestregering, die in de ABV verklaart dat *“alle Brusselaars toegang [moeten] hebben tot een onafhankelijke en efficiënte informatie- en ondersteuningsdienst voor energiecontracten, een goed begrip van de facturen, juridische kwesties, enz.”*. Daarnaast moeten er regelmatig evaluaties plaatsvinden om de initiatieven die binnen de wijkcontracten voorgesteld worden, beter te ontwikkelen.

D) Duurzaam budgetbeheer stimuleren

Eenzijds draait het erom de manier te beïnvloeden waarop de gebruiker zijn eigen budget besteedt (consumptie), anderzijds gaat dit over het gebruik van een budget dat aanvankelijk niet beschikbaar is (schulden).

Als we het over consumptie hebben, willen we gebruikers de mogelijkheid bieden om keuzes te maken die zowel zuiniger als duurzamer zijn. Via werkgroepen voor gebruikers, die onze maatschappelijk werkers in goede banen leiden, kunnen we bestaande zogenaamde “besparende” praktijken bekijken, zoals hergebruik, ruilhandel, dingen zelf maken, enz. om deze te stimuleren en verder te verspreiden.

Toch is de hele zaak niet afgehandeld wanneer er verstandige beslissingen worden genomen omtrent het gebruik van het beschikbare budget. De situatie is heel anders wanneer de gebruiker beslist om meer uit te geven dan zijn budget toelaat en de schulden zich beginnen op te stapelen.

Het Observatorium Krediet en Schuldenlast vestigt de aandacht op het stijgend aantal “kredietnemers met een betalingsachterstand”²² en een nog sterkere stijging van het gemiddelde bedrag van de betalingsachterstand binnen deze groep. In het Brussels Gewest zijn gezinnen met betalingsproblemen talrijker, maar is hun betalingsachterstand lager, gezien het kleinere aantal hypothecaire leningen. Mensen met een laag inkomen (minder dan € 1.250 per maand per gezin) en eenoudergezinnen zijn oververtegenwoordigd onder de gezinnen “met een betalingsachterstand”.

Het OCMW van Vorst hoopt de risico's op een overmatige schuldenlast te voorkomen en de dynamiek zelfs om te keren, door net zoals de Gewestregering²³ het principe van budgetbegeleiding te veralgemenen en door het micro-sparen als een alternatief voor onmiddellijke consumptie te stimuleren. Hiervoor werken wij indien nodig samen met het Gewestelijk Steunpunt voor de Diensten Schuldbemiddeling.

E) Maatschappelijke en professionele integratie bevorderen

We merken dat er een tekort is aan beschikbare jobs, terwijl de druk om werk te zoeken eveneens toeneemt. In plaats van deze negatieve druk verder op te drijven, willen we een breder perspectief bieden op inclusie in de Brusselse samenleving.

In een context van toenemende onzekerheid op de arbeidsmarkt, waarbij een groeiend deel van de bevolking moeilijker toegang krijgt tot een stabiele job, lijkt het ons cruciaal om initiatieven te stimuleren die onze gebruikers een opleiding en professionele ervaring kunnen bieden. We willen aangepaste opleidingen aanbieden binnen het individueel traject van maatschappelijke en professionele integratie, gebaseerd op een erkenning van de reeds verworven competenties, op de ambities van de gebruiker, zijn/haar project en prioriteiten. Zo kunnen we de tewerkstelling binnen

²² Met *kredietnemers met een betalingsachterstand* bedoelen we gezinnen met minstens één achterstallige betaling.

²³ ABV, p. 33.

artikel 60 ontwikkelen, waarbij de opleiding een vijfde²⁴ van de werktijd uitmaakt en de job als waardevolle ervaring geldt.

Samenwerkingen zijn van doorslaggevend belang bij de zoektocht naar een geschikt professioneel project voor elk van onze gebruikers. We zullen ons partnerschap met het Tewerkstellingshuis van Vorst²⁵ dus voortzetten, net als de ontwikkeling van projecten in de sociale economie.

De sociale economie is immers en moet immers ons voorkeursdomein blijven voor de zoektocht naar of het scheppen van nieuwe jobs. OCMW's kunnen binnen het gewest veel bijdragen aan de economische sector. De projecten van de sociale economie die onze voorkeur wegdragen en die onze inschakelingsvertegenwoordigers proberen te ontwikkelen, zijn economische projecten die geen maximale opbrengst maar een sociale winst nastreven en worden beheerd op basis van een democratische bestuursvorm.

Om mensen meer kansen op werk te bieden, zullen we blijven samenwerken met verenigingen die de oprichting van een eigen bedrijf ondersteunen. Daarnaast zullen we ook het project verderzetten van de crèche in Val des Roses, bedoeld voor ouders die OCMW-ondersteuning krijgen en een opleiding volgen.

Ter wille van **gendergelijkheid** zullen onze maatschappelijk werkers de cliënten erop wijzen dat sommige beroepen onterecht met een bepaald geslacht geassocieerd worden.

De wet van 26 mei 2002 geeft het OCMW de opdracht om het recht op maatschappelijke integratie te verzekeren. Dit recht gaat veel verder dan het toekennen van financiële hulp. Het kan de vorm aannemen van een job en/of een **geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie** (GPMI).

Sinds 1 november 2016²⁶ is het GPMI verplicht voor iedereen die een sociaal leefloon ontvangt. Met de uitwerking van een actieplan dat aangepast is aan de capaciteiten en de persoonlijke situatie van elke gebruiker, heeft deze regeling als doel om de activering van de leefloners te versterken en zo de uitstroom uit de armoede te verhogen.

Bij het OCMW van Vorst zijn we ons bewust van de ambivalentie van dit systeem: enerzijds gaat het om een middel tot emancipatie, maar anderzijds legt het een zekere dwang op in de relatie tussen de maatschappelijk werker en de gebruiker²⁷. We geloven dat dit middel over het potentieel beschikt om het welzijn van de gebruiker en zijn emancipatie te bevorderen tijdens zijn zoektocht naar een menswaardiger bestaan.

Toch willen we de verantwoordelijkheid voor dit werk deels op ons nemen en zullen we de gebruiker onder geen enkel beding op zijn eentje confronteren met de zware taak om uit de armoede te raken. Armoede is een complex fenomeen, maar de oorzaken ervan zijn grotendeels terug te brengen op de

²⁴ Zie besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 23 mei 2019, betreffende de inschakelingsbetrekking zoals bedoeld in artikel 60, § 7 van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn.

²⁵ Organisatie die de Mission locale van Vorst, de Actiris-antenne, het Plaatselijk Werkgelegenheidsagentschap en de Dienst Tewerkstelling van de gemeente samenbrengt.

²⁶ Wet van 21 juli 2016 houdende wijziging van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie.

²⁷ Zie sanctieregeling zoals voorzien in artikel 30 § 2 van de RMI-wet.

politieke keuzes die op institutioneel bestuursniveau gemaakt worden, op niveaus boven dat van het OCMW (gewestelijk, maar vooral federaal en Europees). Wat we daarom zeker niet willen, is om onder het mom van een GPMI de drempel voor de toegankelijkheid van rechten te verhogen.

Vandaar dat wij, als openbare instelling die deel uitmaakt van dit systeem, zonder ieders verantwoordelijkheid voor zijn of haar lot te ontkennen, ons niet onttrekken aan deze opdracht en onze maatschappelijk werkers de nodige middelen ter beschikking stellen zodat ze hun wettelijk en administratieve verplichtingen kunnen vervullen, om een sociale begeleiding van hoge kwaliteit te verzekeren waarbij het welzijn en de emancipatie van het individu de allerhoogste prioriteit krijgen.

Concreet betekent dit dat we de middelen zullen voorzien die nodig zijn om wisselwerkingen te creëren en de contacten tussen werknemers van de Algemene Sociale Dienst en de Dienst Socio-professionele Inschakeling zullen aanmoedigen. Het doel is om telkens de persoon te vinden die het best geplaatst is om de samenstelling en opvolging van het GPMI op zich te nemen. Bij dit werk moeten we twee doelen voor ogen houden: de kwaliteit van een sociale begeleiding die de persoon ruimte biedt om te formuleren wat hij of zij echt wil, en de uitvoering van eerlijke, nauwkeurige, redelijke en volledige administratieve taken waarmee we aan onze wettelijke verplichtingen voldoen.

F) Sociale en culturele deelname

De toegang tot sociaal-culturele en sportieve activiteiten of tot cultuur in zijn geheel draagt bij tot de emancipatie van OCMW-gebruikers. Het maakt hierbij niet uit of het om mensen gaat die geholpen worden door de sociale dienst of om bewoners van Val des Roses. We willen aan deze emancipatie geen enkele verplichting koppelen. Laat mensen zelf hun positie bepalen ten opzichte van de verschillende “toezichthouders”: het gezin, de school, professionele, politieke, economische, morele, religieuze, artistieke of sportieve instanties.

Zichzelf leren kennen, de maatschappij en haar huidige uitdagingen begrijpen, zich als burger leren uit te drukken en participeren, dat zijn de doelstellingen van het **nieuwe cultuurbeleid** van het OCMW. Het doel is om onze gebruikers van middelen te voorzien waarmee ze toegang krijgen tot cultuur en media, om de maatschappij waarin ze leven beter te leren begrijpen en te ontdekken welke plaats ze in de stad willen innemen.

De toegang tot cultuur in zijn geheel, maar ook tot sportieve activiteiten draagt bij tot de **sociale integratie** van OCMW-gebruikers. Het maakt hierbij niet uit of ze geholpen worden door de sociale dienst of bewoners zijn van Val des Roses. Door aan deze activiteiten deel te nemen, kan men sociale banden (her)opbouwen, uit zijn isolement breken, praktijken via contacten versterken, zelfstandiger worden, erkend worden als volwaardig lid van de samenleving.

Analfabetisme is een van de problemen waar onze gebruikers op stuiten wanneer ze toegang willen tot informatie, en dus ook tot hun rechten. Het is dan ook belangrijk om **alfabetiseringsprojecten** op te zetten, waarin ook aangeleerd wordt hoe de nieuwe informatie- en communicatietechnologieën precies werken.

We moeten de **toegang tot cultuur** onder onze gebruikers stimuleren, onafhankelijk van hun leeftijd, maar met een bijzondere aandacht voor het jongste publiek. Hiervoor wil het OCMW een nauwe

samenwerking uitbouwen met de gemeentelijke cultuurdiensten en de Federatie Wallonië-Brussel, zodat we projecten op touw kunnen zetten die aangepast zijn aan ons publiek.

Door uitstapjes te organiseren die inspelen op ieders nieuwsgierigheid, door toegang te bieden tot collectieve activiteiten, zowel op cultureel, sociaal als sportief vlak, wil onze dienst Sociale en Culturele Participatie haar werk voortzetten en verder ontwikkelen. Ook de zoektocht naar bijkomende subsidies speelt hierbij een rol.

Dit aspect van ons maatschappelijk werk is inherent aan de doelstelling om mensen die bij het OCMW komen aankloppen, te emanciperen.

2. Rechtvaardigheid: een kwestie van sociale gerechtigheid

Bevolkingstrends: Volgens het Brussels armoederapport 2018²⁸ is er sprake van een stijgend bevolkingsaantal in het Brussels Gewest. De demografische projecties voorzien een verdere stijging van de Brusselse bevolking met ongeveer 5% voor de periode 2018-2025.²⁹ Tussen 2008 en 2018 steeg de bevolking in het Brussels Gewest met 14%. Ook Vorst is een van de gemeenten die een bevolkingsgroei registreert vergelijkbaar met of gelijk aan het gewestelijke gemiddelde³⁰.

A) Senioren

Volgens het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad is de Brusselse bevolking opvallend jong en was er gedurende verschillende jaren een voortdurende verjonging van de bevolkingsstructuur. Toch is het eveneens belangrijk om de aandacht te vestigen op de stijging van het aantal personen van 65 jaar en ouder die sinds 2010 wordt waargenomen in het Gewest. De demografische voorspellingen voorzien een belangrijkere stijging van het aantal personen van 65 jaar en ouder voor de jaren en de decennia die komen. Men voorspelt een stijging van ongeveer 7% tegen 2026 en dit is een gelijkaardig groeiritme als voor de jongeren.³¹

Bij het OCMW van Vorst zijn we ons bewust van deze realiteit en handelen we overeenkomstig om de behoeften van de Vorstse bevolking zo goed mogelijk te beantwoorden.

Veel ouderen willen zo lang mogelijk thuis blijven wonen, ondanks de fysieke en soms psychische problemen waarmee ze te maken krijgen. In het kader hiervan, maar ook om de overbevolking en wachtlijsten van de Brusselse rusthuizen te beperken, heeft het OCMW enkele jaren geleden al de dienst **Langer thuis wonen** opgezet, die door het Ministerie van Maatschappelijke integratie erkend werd als innovatief project binnen de sociale economie. Deze erkenning biedt ons de kans om het

²⁸ *Welzijnsbarometer: Brussels armoederapport 2018*, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn Brussel, Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie.

²⁹ Idem, p. 9.

³⁰ Idem, p. 10.

³¹ Idem, p. 14.

dienstenaanbod te verbreden, zoals met begeleid vervoer of door het personeel uit te breiden met gezins- en huishoudhulpen.

Met deze dienst willen we de informatie over de diensten van OCMW en haar partners optimaliseren en willen we oplossingen bieden voor begeleid vervoer, zowel voor verzorging als voor het sociale leven, zodat de persoon langer zelfstandig kan blijven.

Een andere noodzaak is woningen voorzien die aangepast zijn aan de specifieke behoeften van ouderen. Door onze partners te mobiliseren (zoals het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in het kader van een Duurzaam wijkcontract of BELIRIS), willen we intergenerationele woningen creëren of een openbare serviceresidentie die zowel de garantie biedt op zorg als op een voortdurende aanwezigheid, en met een maximaal behoud van autonomie en levenskwaliteit.

Ongeacht de verschillende vormen die de druk aanneemt, of die nu van demografische of commerciële aard is, moet **Val des Roses** een rust- en verzorgingstehuis blijven dat openstaat voor de buurt en waar participatie en burgerschap de centrale waarden vormen.

Onze prioriteit is de levenskwaliteit van alle bewoners van Val des Roses. Mensen opvangen, elk met hun verschillen, krachten en moeilijkheden, samen met hen hun welzijn handhaven of herstellen, een harmonieus gemeenschapsleven uitbouwen binnen een zorgrelatie die gebaseerd is op respect voor de oudere: dat is wat het OCMW van Vorst in Val des Roses wil bereiken.

Door de toename van bewoners ouder dan 80, samen met die van personen met ziekten die het zenuwstelsel aantasten, dienen er zich grote uitdagingen aan voor de volksgezondheid binnen de rust- en verzorgingstehuizen. Over het algemeen bevindt de sector zich in een fase waarin de noodzakelijke wijzigingen worden gedaan om de uitrusting en zorgprocedures aan de normen aan te passen. Bovendien brengt de institutionele onrust de overheidsinstellingen aan het wankelen, aangezien de federale bevoegdheid inzake gezondheidszorg in dit geval is verschoven naar de Gemeenschappen.

Ondanks deze turbulente context zijn wij een fervent pleitbezorger van een kwaliteitsvolle openbare dienstverlening voor onze senioren. Daarom investeren we al jarenlang nadrukkelijk in de levenskwaliteit van de bewoners van Val des Roses.

Zo hebben we in 2013 een ambitieus project opgestart dat zich kenmerkt door een innoverende architectuur, maar dat vooral is aangepast aan verwarde bejaarden. Het gaat om vijf zorgeenheden met de naam “cantou³²”, een première in het Brussels Gewest, die een gepaste leefomgeving bieden aan bewoners met bijzondere behoeften.

In de cantous staat het welzijn van de mensen centraal, zowel op het vlak van infrastructuur en de zorgrelatie, als wat animatie en de aangeboden voeding betreft. Met de snoezelen-filosofie³³ als uitgangspunt, door animatie en uitstapjes te organiseren die aan elkeen zijn aangepast en door de participatieraad van de bewoners te versterken, willen we de kwaliteit van de opvang in Val des Roses garanderen, niet alleen voor de bejaarde zelf, maar ook voor de familie die ons de oudere toevertrouwt.

³² Betekent *haard* in het Occitaans.

³³ Individuele zorgrelatie, gericht op het luisteren naar de behoeften van de persoon, het opnieuw aanknopen bij zintuigelijke ervaringen, en hem of haar als volwaardig persoon beschouwen.

Tijdens deze legislatuur willen we de cantons bij het Gewest promoten als voorbeeldstructuur, om op die manier ook een beter aangepaste financiering te kunnen vragen.

De huidige, klassieke financiering is immers onvoldoende om bijzondere eenheden zoals de cantons goed te laten functioneren. En het is net door de vergrijzing, met een langer behoud van de "fysieke" gezondheid, dat de vraag naar deze specifieke omkadering, vooral bedoeld voor mensen met ziektes van het type Alzheimer of vormen van dementie, zal toenemen.

Daarnaast streven we ook naar het opzetten van structuren binnen de sociale economie (keuken en logistieke diensten van Val des Roses) om de werkgelegenheid te bevorderen, schaalvergroting te realiseren en samenwerkingen te versterken, in het belang van alle inwoners en inwonsters van Vorst.

B) Gezinnen

De diversifiëring van de gezinsvormen in het laatste kwart van de 20ste eeuw heeft tot de opkomst van eenoudergezinnen geleid. Eenoudergezinnen (meestal samengesteld uit een alleenstaande moeder met een of meerdere kinderen) zijn bijzonder kwetsbaar voor het risico op armoede, maar ook sociaal isolement, de moeilijkheid om een job te vinden die verenigbaar is met de ouderlijke verplichtingen, discriminatie op de woningmarkt, ... Al deze factoren komen samen in een exponentiële onzekere situatie.

Ook kinderen die opgroeien in een kwetsbare thuissituatie hebben het lastiger om hier op latere leeftijd aan te ontsnappen (zie ook hieronder: [Jongeren ondersteunen](#)). Om deze neerwaartse spiraal een halt toe te roepen, moeten we synergieën en nieuwe tools ontwikkelen, samen met gespecialiseerde partners zoals Kind en Gezin, crèches, Eenoudergezinnen'thuis of de buurthuizen. Het doel van deze partnerschappen is om praatgroepen omtrent ouderschap op te richten, informatie door te geven, solidariteit te tonen en gemeenschappelijke ruimtes te bieden waar deze mensen aan hun isolement kunnen ontsnappen.

C) Jongeren

Hierboven hebben we al gezien dat de bevolking in het Brussels Gewest sinds 2008 verjongt. Ook in Vorst is de gemiddelde leeftijd gedaald³⁴.

Tegelijkertijd stellen we vast dat de **Brusselse jeugd verarmt** en vaak niet over een diploma hoger secundair onderwijs beschikt. Het aandeel gerechtigden op het (equivalent) leefloon is onder de jongvolwassenen³⁵ bijna drie keer hoger in vergelijking met de andere leeftijdsklassen (25-44 en 45-64)³⁶. In het Brussels Gewest ontvangt meer dan één jongere op acht een (equivalent) leefloon. Vooral **kinder- en generatiearmoede** brengen veel nadelen met zich mee. De kansen om de sociale problemen van de ouders te ontlopen, nemen af, obstakels stapelen zich op zodat mensen hun hele

³⁴ *Welzijnsbarometer: Brussels armoederapport 2018*, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn Brussel, Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, p. 14.

³⁵ 18-24 jaar.

³⁶ Idem, p. 25.

leven buiten de samenleving staan. Onze Sociale Coördinatie speelt in op de wens van de Gewestregering en verzekert via de werkgroep Jongeren de individuele begeleiding van “*kinderen en adolescenten in kansarmoede*”.

Hierbij besteden we bijzonder veel aandacht aan hun **studieniveau**. Enerzijds zagen we immers in januari 2017 dat bijna de helft (47%) van de 18- tot 24-jarige leefloners in het Brussels Gewest voltijdse studenten zijn (tegenover 42% in heel België). Dit noemen we **studentenarmoede**: een verhoging van de studiekosten, verplichte onbetaalde stages, de onmogelijkheid om een beroep te doen op solidariteit binnen het gezin zijn enkele redenen die dit alarmerende percentage verklaren, en waarmee ook de emancipatie van deze jongeren ernstig bemoeilijkt wordt.

Anderzijds blijkt uit de Sociale Barometer 2018 dat in het Brussels Gewest het percentage jongeren tussen 18 en 24 met ten hoogste een diploma van het lager secundair onderwijs en die geen onderwijs of vorming meer volgen, eveneens aanzienlijk is: in 2017 betrof het één jonge Brusselaar op zeven. Het aandeel jongeren in 2017 (15-24 jaar, die al dan niet hun schoolparcours hebben beëindigd), dat noch een opleiding of vorming volgt, noch aan het werk is, bedraagt 13 % in het Brussels Gewest, ten opzichte van 7% in Vlaanderen en 12% in Wallonië³⁷. Dit **lage onderwijsniveau** brengt een dubbel risico met zich mee: enerzijds zijn er de toenemende de risico's op armoede en werkloosheid, wat anderzijds dan weer tot een negatieve perceptie van zijn of haar gezondheidstoestand leidt³⁸.

Bij het OCMW van Vorst willen we onze jonge gebruikers alle instrumenten in handen geven om dit lot te bevechten en een toekomstproject op te bouwen. Dankzij de samenwerking met de Centra voor gezinsplanning, de Sociale Coördinatie van Vorst, en de intensivering van familiebemiddeling en integratiewerkzaamheden met Niet-Begeleide Minderjarige Vreemdelingen, willen we bijdragen aan het welzijn van de meest kwetsbare jongeren.

D) Mensen zonder papieren en nieuwkomers

De politieke en socio-economische crisissen nemen toe, conflicten duren steeds langer. Hierdoor zien vrouwen, mannen en kinderen zich verplicht de steeds gevaarlijker migratieroutes te nemen, soms met gevaar voor hun eigen leven. Migratie heeft de wereld vormgegeven en zal dat blijven doen; het biedt kansen en potentieel voor onze samenleving.

De opvang van migranten die op het grondgebied van Vorst aankomen, valt niet alleen onder de verantwoordelijkheid van de federale overheid, maar ook die van het gemeentelijk niveau, waar burgers samen met de gemeente en het OCMW een verschil kunnen maken door zich gastvrij en welwillend te tonen³⁹.

In april 2018 heeft de Gemeenteraad van Vorst de motie “**Vorst, een Gastvrije Gemeente**” aangenomen, waarin ze zich ertoe verbindt een hele reeks maatregelen te nemen om van Vorst een gastvrije gemeente te maken ten aanzien van nieuwkomers en mensen zonder papieren. Het OCMW

³⁷ Idem, p. 43.

³⁸ Voor het verband tussen het opleidingsniveau en het risico op armoede, werkloosheid en subjectieve gezondheid, zie *Welzijnsbarometer: Brussels armoederapport 2018*, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn Brussel, Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, pagina's 33 en 45.

³⁹ Geschreven op basis van de motie “Vorst, een Gastvrije Gemeente”, Gemeenteraad, 24 april 2018.

van Vorst dat na de verkiezingen van oktober 2018 werd samengesteld, wil de continuïteit van dit politieke streven verzekeren en verbindt zich ertoe om, binnen de bij wet vastgestelde bevoegdheden, projecten te ontwikkelen voor opvangvoorzieningen die stroken met de menselijke waardigheid.

In eerste instantie zullen we de werkgroep "Gastvrije Gemeente" reactiveren om alle actoren die op gemeentelijk niveau betrokken zijn bij de opvang van nieuwkomers samen te brengen en projecten te ontwikkelen die de contacten tussen deze nieuwkomers en de plaatselijke bevolking moeten bevorderen.

Tegelijk willen we, op het vlak van **dringende medische hulpverlening** (DMH) voor personen die illegaal in het land verblijven, onze DMH-cel verder uitbouwen zodat de samenwerking met de medische huizen volledig operationeel is en iedereen toegang heeft tot verzorging en medicijnen.

E) Ex-gedetineerden

Wat mensen betreft die een gerechtelijk traject achter de rug hebben, gaat het federale beleid omtrent gevangenisstraffen en de organisatie van penitentiaire instellingen helemaal in tegen het kritische discours dat Michel Foucault in 1975 heeft opgestart en dat de laatste jaren verder is uitgewerkt, zowel door wetenschappers als door middel van parlementaire verslagen.

Hieruit blijkt immers dat gevangenisstraf een inadequaat antwoord vormt op het veiligheidsvraagstuk. *Gevangenisstraffen kunnen het misdaadcijfer niet verlagen. Gevangenschap veroorzaakt recidive. Gevangenisstraffen kunnen alleen maar meer delinquenten produceren. De voorwaarden die vrijgelaten gevangenen krijgen opgelegd, maken hen vatbaar voor recidive*⁴⁰. Wij dringen aan op een brede reflectie over het gevangenisbeleid op federaal niveau.

Sommige ex-gedetineerden hebben tijdens hun opsluiting alle sociale ankerpunten verloren. Deze bewogen trajecten vereisen een bijzondere aanpak die samen met het verenigingsnetwerk en de diensten voor justitieel welzijnswerk uitgewerkt moet worden, zodat deze inwoners van Vorst alle kansen krijgen om opnieuw hun plek in de samenleving te vinden. Concreet betekent dit dat we de administratieve stappen voor ex-gedetineerden zonder middelen willen vergemakkelijken, om de laatste valkuil die Foucault aanhaalt, te vermijden.

F) Vrouwen en LGBTQI+-personen

De gelijkheid tussen mannen en vrouwen vormt een hoeksteen van onze samenleving en ons democratisch systeem. Vrouwen en mannen moeten gelijk zijn voor de wet, en wat het OCMW betreft, moeten vrouwen van dezelfde sociale hulpverlening kunnen genieten als mannen die in gelijkaardige situaties verzeilen, zonder dat ze helemaal gelijkgesteld worden.

Als gevolg van zijn of haar gendersituatie kan iemand immers te maken krijgen met voorwaarden en obstakels die een persoon met een andere gendersituatie bespaard blijven. We denken dan aan

⁴⁰ Besluit van FOUCAULT, Michel, *Discipline, toezicht en straf*, Gallimard, Parijs, 1975.

discriminatie op de arbeidsmarkt, puur logistieke beperkingen bij de keuze voor een job of opleiding voor ouders die hun kinderen alleen opvoeden (voornamelijk vrouwen), enz.

Bij het OCMW van Vorst willen we deze realiteit ten volle aanvaarden en hiernaar handelen. Dit gebeurt op twee niveaus: in de eerste plaats als werkgever, maar ook door de nodige maatregelen te nemen om gelijke kansen voor onze gebruikers te verzekeren.

De strategie die we willen volgen, is gebaseerd op twee luiken: een intern (ten aanzien van onze administratie) en een extern (ten aanzien van de gebruikers). Het is ons doel om **onze werknemers op te leiden en ons publiek te sensibiliseren** omtrent genderkwesties. Wij zijn rotsvast overtuigd van de kracht van het bewustzijn op mentaliteits- en dus gedragsverandering. Mensen informeren helpt stereotypen⁴¹ te bestrijden, de basis van elk vooroordeel⁴² dat tot discriminatie⁴³ kan leiden. Door overtuigingen in twijfel te trekken, hopen we dat onze werknemers en gebruikers hun eigen oordeel in vraag zullen stellen en uiteindelijk hun gedrag zullen wijzigen.

Eenzijds zullen we, net zoals voor "**gendermainstreaming**"⁴⁴, voor onze werknemers een langlopend opleidingsprogramma ontwikkelen zodat het genderspect transversaal in al onze diensten wordt geïmplementeerd. Op deze manier bieden we een antwoord op de omzendbrief van de Brusselse plaatselijke besturen van 2019 die de OCMW's vraagt om "**gender budgeting**" toe te passen.⁴⁵

Anderzijds zullen we voor ons publiek een langlopende sensibiliseringscampagne opzetten met als doel om slachtoffers ertoe aan te zetten hulp te zoeken, om hen hun rechten te leren kennen en de instrumenten die ze ter beschikking hebben, maar ook zodat wie zich schuldig maakt aan discriminatie, zichzelf in vraag zou stellen.

In dit verband willen we een bijzondere aandacht besteden aan de **prostitutieproblematiek** en bestuderen we het nut van een specifieke begeleiding voor OCMW-cliënten die het prostitutiemilieu willen verlaten. De maatschappelijk werkers van het OCMW van Vorst zullen meer te weten komen omtrent de specificiteit van dit publiek tijdens de vormingsmiddag die de Sociale Coördinatie van Vorst al heeft ingepland.

⁴¹ Populair en karikaturaal idee of beeld over een persoon of groep, gebaseerd op een onrechtmatige vereenvoudiging van karaktereigenschappen.

⁴² Overtuiging waarover we beschikken zonder deze te onderzoeken, ervan uitgaand dat het niet nodig is om hierover bij te leren.

⁴³ Gedrag dat individuen de gelijke behandeling ontzegt die ze nastreven en waar ze recht op hebben.

⁴⁴ Volgens de [Group of Specialists on Mainstreaming \(EG-S-MS\) van de Raad van Europa](#) bestaat gender mainstreaming uit: "*het (re)organiseren, verbeteren, ontwikkelen en evalueren van beleidsprocessen op zo'n manier dat het perspectief van gendergelijkheid wordt geïntegreerd in alle beleidsdomeinen en op alle beleidsniveaus door de actoren die normaal dat beleid maken.*"

⁴⁵ De Raad van Europa en zijn 'Group of Specialists on gender budgeting' definiëren gender budgeting als: "*een toepassing van gender mainstreaming in het budgettaire proces. Dit omvat een evaluatie van de bestaande budgetten vanuit een genderperspectief op alle niveaus van het budgettaire proces en een herstructurering van de inkomsten en uitgaven met de bedoeling de gelijkheid tussen vrouwen en mannen te bevorderen.*"

G) Mensen met mentale en/of fysieke gezondheidsproblemen

Onder onze OCMW-gebruikers vinden we mensen met een fysiek gezondheidsprobleem (zoals een motorische handicap), maar ook met mentale problemen (depressie, lichte geestelijke handicap, Diogenes-syndroom, enz.).

Via onze specifieke inschakelingsvertegenwoordigers proberen we rekening te houden met deze problemen, die de gezondheidstoestand van onze gebruikers sterk beïnvloeden, om hier zo eerlijk en adequaat mogelijk over te kunnen beslissen.

As II. Beheer

Om al deze activiteiten in goede banen te kunnen leiden, moeten we de administratie alle instrumenten geven die nodig zijn voor een efficiënte werking.

Hiertoe zal het OCMW van Vorst, met de steun van de Brusselse GSOB (Gewestelijke School voor Openbaar Bestuur), een **Transversaal Strategisch Plan** ontwikkelen. Dit werkinstrument biedt een globale visie die de strategische doelen vastlegt. Deze worden dan verder uitgewerkt in operationele doelen en opgesplitst in talrijke acties om ze te verwezenlijken. Ze dienen ook als communicatiemiddel en zijn bedoeld om het Directiecomité rond de uitgewerkte visie bij elkaar te brengen.

Intussen kunnen we de zeven politieke prioriteiten voor deze legislatuur op het vlak van administratief beheer al opsommen.

1. Het probleem omtrent de lokalen oplossen

Het kader waarin we werken en onze gebruikers en bewoners ontvangen, draagt bij aan de kwaliteit van onze dienstverlening. Het is van essentieel belang om onze behoefte aan lokalen te meten en te anticiperen op de uitbreiding van bijstandsverzoeken en dus bijkomende werkzaamheden, vooral voor de afdeling sociale zaken.

Om de toegang tot onze diensten te vergemakkelijken, is het bovendien raadzaam om ons over de gemeente te verspreiden, meer bepaald in de wijken die het meest door armoede getroffen worden. De lokalen moeten makkelijk toegankelijk zijn voor ouders met een kinderwagen en voor personen met beperkte mobiliteit.

Het aantal werkplekken moet verhoogd worden, vooral die van de maatschappelijk werkers, zodat iedereen in alle vertrouwelijkheid cliënten op kantoor kan ontvangen. Als gevolg van de termijn waarop ons lokalen ter beschikking worden gesteld, moeten we proactief en creatief te werk gaan.

2. Toegankelijkheid van de diensten

Om de hierboven beschreven emanciperende diensten volledig te kunnen ontplooien, moeten we de toegankelijkheid van onze medewerkers verzekeren, evenals een adequate verwerking van de voor hen bedoelde berichten.

Daarom moeten op alle diensten de procedures voor de verwerking van traditionele en elektronische post, maar ook van telefonische oproepen verbeterd worden, zodat we altijd bereikbaar zijn, ook al is één bepaalde medewerker afwezig.

De OCMW-verantwoordelijken vinden het huidige telefoonsysteem niet performant genoeg. We krijgen veel klachten, zowel van partners als gebruikers, omtrent de telefonische onbereikbaarheid van

het OCMW. Onze administratie werkt al aan een systeem waarmee de **oproepen die binnenkomen** via het algemene OCMW-nummer **snel en efficiënt verwerkt kunnen worden**.

3. Beleid voor Communicatie en Beheer van informatiestromen

Aangezien ons OCMW dagelijks een enorme hoeveelheid informatie en gegevens beheert, gezien de omvang van onze administratie, het aantal cliënten en de fundamentele rol van onze instelling in de samenleving als ultieme institutionele vertegenwoordiger van solidariteit voor minderbedeelden, is het van essentieel belang om een coherent en efficiënt beleid voor communicatie en beheer van informatiestromen te ontwikkelen.

Wat de gebruikers betreft zullen we de administratieve stappen **vereenvoudigen** en hen hierbij beter begeleiden, de **administratieve documenten** op de website beter toegankelijk maken en een **online instrument** voor hen **ontwikkelen**.

Wat de burgers betreft hebben we de verantwoordelijkheid om dagelijks over ons werk te communiceren en te benadrukken hoe belangrijk het is om als mechanisme van institutionele solidariteit deel te nemen aan sociale hulpverlening.

Intern moeten we vooruitgang maken omtrent het beheer van gegevens, documenten en informatie in het algemeen, vooral op het vlak van archivering, klassemment van documenten, digitalisering, de website/intranet, enz.

Eveneens intern moeten we, om er zeker van te zijn dat alle medewerkers de Ethische code naleven (de regels die de professionele houding en de relaties tussen werknemers bepalen), de nodige communicatiemiddelen ontwikkelen waardoor mensen elkaar en elkaars werk beter leren kennen en om de transversaliteit doorheen al onze diensten verder door te voeren.

Naast de nieuwsbrief die sinds september 2019 in een nieuw, lichter jasje werd gestoken, willen we de website voor het personeel verder uitbouwen, tot een intranet dat onder andere het bijwerken van procedures en de toegankelijkheid van geldende documenten zal vergemakkelijken.

Hierop worden niet alleen heuglijke gebeurtenissen vermeld, maar zullen we ook jaarlijks dit algemeen beleidsprogramma en de daaropvolgende algemene beleidsnota's voorstellen aan alle personeelsleden, zodat iedereen op de hoogte is van de standpunten die het OCMW van Vorst inneemt. We hebben hier onlangs een aanvang mee genomen.

4. De natuur introduceren in het OCMW

Als bewoners van deze planeet en als integraal onderdeel van de natuur in de meest brede betekenis van het woord, is het aan ons om ervoor te zorgen dat onze aanwezigheid in en ons bestaan te midden van de natuur dag na dag zo harmonieus mogelijk verlopen.

Als administratieve instelling gebruiken en verbruiken we een aanzienlijke hoeveelheid water, energie, kantoomateriaal, voedings- en onderhoudsproducten. Het logisch gevolg hiervan is dat we een even aanzienlijke hoeveelheid afval produceren.

In dit verband zet het OCMW van Vorst zich in voor **afvalverminderingprojecten** (vervanging van waterfonteinen met plastic flessen door fonteinen die aangesloten zijn op leidingwater, plastic bekertjes vervangen door biologisch afbreekbare bekertjes, onze werknemers herbruikbare drinkflessen aanbieden), voor een verhoging van het aandeel van **hernieuwbare energie** in ons energieverbruik (installatie van fotovoltaïsche panelen op het dak van onze gebouwen), voor het **verminderen van ons energieverbruik** in de verschillende gebouwen en voor een vervanging van het papier dat we momenteel gebruiken door **gerecycleerd papier**. Het OCMW zal haar samenwerking met een aankoopcentrale voor **duurzame kantoorartikelen** verderzetten. We zullen een audit opmaken omtrent het **geproduceerde afval**, in de eerste plaats voor Val des Roses, waar de problematiek het meest acuut is. Bovendien willen we mechanismen ontwikkelen om, indien mogelijk, **meubels te hergebruiken**, ofwel bij de huisvesting van een cliënt ofwel om bureaus in te richten.

We zijn immers eigenaar van meerdere gebouwen, wat een verantwoordelijkheid met zich meebrengt omtrent de manier waarop we hier gebruik van maken. Ook deze eigendommen maken immers integraal deel uit van de natuur, al zit die misschien onder betontegels verborgen.

In verband hiermee zullen we in de loop van de legislatuur projecten opstarten om de gevels van onze gebouwen te vergroenen, met inheemse planten die een toevluchtsoord zijn voor insecten en waar vogels hun nesten kunnen bouwen. We zullen de natuur ook naar onze wachtruimtes brengen (kamerplanten, groenwanden en/of -panelen) en borden aanbrengen met pedagogische informatie over de werking van natuur en haar rol in onze levens.

In Val des Roses beschikken we over groenvoorzieningen die momenteel niet hun volledige potentieel benutten, omdat ze vooral een esthetische functie vervullen. Toch moeten we benadrukken dat er vorig jaar vooruitgang is geboekt met de introductie van inheemse planten die de biodiversiteit stimuleren en met de recente pogingen om een kleinschalige moestuin op te starten, een project dat samen met de bewoners zal worden uitgewerkt.

Op die manier kunnen we een totaalproject verwezenlijken met vier verschillende doelstellingen: voeding, de esthetische factor, gunstig voor de biodiversiteit en pedagogisch. Zo komt er bijvoorbeeld een **boslandbouwproject** dat de combinatie zal vormen van een **eetbaar bos**⁴⁶, een **moestuin** die aangelegd wordt volgens de principes van de permacultuur, een **plekje om van de natuur te genieten**, waar inheemse planten zodanig geselecteerd worden dat het in elk seizoen visueel aantrekkelijk is, en een **wilde hoek** waar de natuur haar zin mag doen.

Eenzijds zullen deze projecten **een interactie tot stand brengen** tussen de bewoners van het rusthuis, de kinderen van de crèche, bezoekers, werknemers en de natuur. Anderzijds zullen deze ruimtes toegankelijk zijn voor buurtbewoners, wat eveneens tot meer contacten zal leiden. Zo brengt de natuur nieuwe banden tot stand: sociale, intergenerationale en culturele.

⁴⁶ Plantage van fruitbomen die zodanig gecombineerd worden dat er positieve synergieën tussen de planten ontstaan.

5. Gezonde financiën

Als indicator bij uitstek voor goed beheer, als blijk van onze betrouwbaarheid tegenover toezichthoudende overheden en vanuit een transparantieplicht voor de Vorstse belastingbetaler vormt de bekendmaking van onze gezonde financiën en vooruitzichten een centraal doel binnen onze instelling. Deze publicatie zal op de website komen en beschikbaar blijven.

Het gaat erom een budgettair evenwicht te vinden tussen de werkings-, personeels- en herverdelingskosten. We zullen nauwer samenwerken met de gemeente, om onze impact op hun begroting te beperken en om de synergieën tussen onze instellingen te begunstigen.

De zoektocht naar subsidiëring is voor ons een stokpaardje bij de ontwikkeling en het voortbestaan van onze projecten. Om onze geloofwaardigheid bij de subsidiërende instanties te verzekeren, zal de administratieve en financiële opvolging van de subsidies het exclusieve werkdomein zijn van een nieuwe functie die hier speciaal voor gecreëerd wordt.

Daarnaast zullen we tools ontwikkelen om de sociale hulpverlening en evoluties hierin op te volgen zodat we op gegronde en objectief onderbouwde basis de personeelsdienst kunnen aanpassen.

6. Bestuur en organisatie

Omdat het onwaarschijnlijk is dat grote voornemens een sociale impact hebben zonder een goede organisatie die belast is met de operationalisering, opvolging en evaluatie van projecten, willen we samen met het Directiecomité en de personeelsvertegenwoordigers een organisatiecultuur tot stand brengen die overeenkomt met onze waarden en gebaseerd is op vertrouwen, autonomie, verantwoordelijkheid en efficiëntie.

In deze context zullen we de **transparantie** van ons besluitvormingsproces voor de gebruikers en werknemers verzekeren en erover waken **duidelijk** met deze laatsten te **communiceren**, zodat we regelmatig feedback krijgen van het terrein over de werking van de organisatie en we de nodige maatregelen kunnen nemen om onze methodieken eventueel aan te passen.

In het kader van de kwaliteitsaanpak van het OCMW van Vorst zullen we bovendien de functie van projectcoördinator behouden, de persoon die belast is met de coördinatie en het beheer van alle aspecten omtrent de uitvoering van de verschillende projecten die we binnen onze organisatie opstarten.

Afgezien van de operationele aspecten, die van groot belang zijn, willen we onze organisatie ook positioneren tegenover de twee grote uitdagingen van onze tijd: het leefmilieu en de problematieken van diversiteit en de bestrijding van discriminatie.

Wat het leefmilieu betreft, is het ons doel om **milieubeheer** als uitgangspunt te nemen en om voor al onze vestigingen de drie sterren te mogen ontvangen van het **Label Ecodynamische Onderneming** van Leefmilieu Brussel. Milieubeheer *“gaat over het integreren van het milieu in het dagelijks beheer van de organisatie. Het doel is om rekening te houden met de milieu-impact van de activiteiten van de*

*organisatie, deze impact te evalueren en te verminderen.”*⁴⁷ Zo kunnen we de lopende projecten voortzetten en een hele reeks nieuwe projecten aanvatten in de volgende sectoren: aankoop (via ons beleid voor overheidsopdrachten), energie, geluid, afval, water, groene ruimtes, mobiliteit en bodem.

Voor ons **diversiteitsbeleid en de bestrijding van discriminatie** laten we ons inspireren op de ordonnantie van 25 april 2019⁴⁸ en zullen we een actieplan omtrent diversiteit opstellen, een personeelslid aanduiden dat hiervoor verantwoordelijk is (de diversiteitmanager) en een begeleidingscommissie oprichten.

Tot slot zullen we onderzoeken of we de ondersteunende diensten (IT, juridische dienst, centrale aankoopdienst, enz.) met de gemeentelijke administratie kunnen bundelen.

⁴⁷ [Verklarend document van het Label Ecodynamische onderneming](#), Leefmilieu Brussel, februari 2018.

⁴⁸ Ordonnantie van 25 april 2019 (in werking getreden op 3 juni 2019) met het oog op een beleid voor de bevordering van diversiteit en de bestrijding van discriminatie bij de Brusselse plaatselijke ambtenarij.

As III. Mobilisatie

Een sociale begeleiding van hoge kwaliteit en menselijke, efficiënte beheersinstrumenten aanbieden: dat alles zou onmogelijk zijn zonder een brede mobilisatie van het OCMW-personeel, de ultieme verantwoordelijken voor de omzetting van onze waarden in de dagelijkse praktijk.

Als overheidsinstelling en in het licht van haar opdracht draagt het OCMW een grote symbolische verantwoordelijkheid ten aanzien van de burger. Wij zijn de eerstelijns gesprekspartner tussen kansarmen en de overheid, en de manier waarop we onze opdracht uitoefenen zal een directe impact hebben op het beeld dat de burger heeft van de rol van de staat.

Wij doen maatschappelijk werk dat onderworpen is aan bepaalde wettelijke verplichtingen. Toch voorziet de wet een zekere manoeuvreerruimte waarbinnen de politiek bepaalde keuzes kan maken. De manier waarop deze manoeuvreerruimte gebruikt wordt, brengt een grote verantwoordelijkheid met zich mee. Bij het OCMW van Vorst willen we menselijke waardigheid en emancipatie in het hart van ons beleid plaatsen.

Anderzijds kan de kwaliteit van ons maatschappelijk werk ook gemeten worden op basis van onze capaciteit om de verschillende sociale actoren uit Vorst die actief zijn op psycho-medische, sociale, educatieve en culturele domeinen, samen te brengen. Net zoals symbiotische paddenstoelen diep onder de grond via hun kilometerlange netwerken voedingselementen aandragen voor de bomen waar ze afhankelijk van zijn, wil ook onze Sociale Coördinatie een middel zijn voor ontmoetingen, uitwisseling van praktijken en kennis, waar we vaststellingen doen en waar projecten tot stand kunnen komen. Bij het OCMW van Vorst willen we de gestage ontwikkeling van onze Sociale Coördinatie voortzetten en beginnen we samen met het Gewest aan alle nieuwe mogelijkheden te werken die de nieuwe ordonnantie van 14 maart ons geeft.

Om al dit werk te organiseren hebben we tot slot een personeelsbeleid nodig dat overeenkomt met onze waarden en de maatschappelijke uitdagingen van vandaag.

1. Maatschappelijk werk op zoek naar voorbeelden

Het OCMW zal ervoor zorgen dat haar medewerkers de middelen krijgen om activiteiten te ontwikkelen die hen het meest geschikt lijken als bijdrage aan de *“ontwikkeling van een maatschappij die de menselijke vooruitgang vergemakkelijkt”*⁴⁹. Onze administratie wil immers twee doelen bereiken:

- Kwetsbare personen begeleiden, met persoonlijke en collectieve emancipatie als doel, zodat ze toegang krijgen tot hun basisrechten of deze kunnen behouden, en zodat ze hun plaats in de samenleving zullen vinden en hierin kunnen opklimmen;

⁴⁹ Union Professionnelle Francophone des Assistants Sociaux, Code déontologie.

- Sociale verandering ondersteunen om de verschillende sociale structuren te verbeteren, zodat deze de specifieke behoeften van elke persoon beter zullen beantwoorden.

Ook de projecten zullen hetzelfde doel nastreven: ze moeten *“altijd samengaan met een bezorgdheid om gerechtigheid, gelijkheid en rechtvaardigheid in de analyse van sociale situaties, of die nu individueel of collectief zijn, en in de begeleiding van personen”*⁵⁰.

Bovendien hopen we dat de **zeven grondbeginselen van de hulprelatie**⁵¹ het fundament zullen vormen van onze dienstverlening aan de burgers:

1. **Gepersonaliseerde hulp.** Elke situatie, hoezeer ze ook op een andere kan lijken, is gebaseerd op een unieke ervaring: Wij erkennen dit recht op eigenheid als een basisprincipe van de opvang in onze administratie.
2. **Een erkenning van het probleem volgens het inzicht van de persoon of groep.** Het is de ervaring van de persoon of groep met zijn of haar probleem dat de basis vormt van de sociale begeleiding. Hiervoor is het belangrijk dat de persoon of groep zich in alle vertrouwelijkheid en veiligheid kan uitdrukken.
3. **Een oprecht persoonlijk engagement.** Elke medewerker zal blijk geven van professionaliteit door actief en professioneel te luisteren. De cliënten dragen hun subjectieve situatie met zich mee, de maatschappelijk werker zal daarentegen gevoelsmatige objectiviteit en empathie uitstralen.
4. **Het aanvaarden van de realiteit van de mensen.** Het gaat er niet om mensen erop te wijzen dat wat ze indienen, gedaan hebben, willen doen of zeggen, goed of fout is; het gaat erom dat er naar hen geluisterd wordt, dat ze erkend en gerespecteerd worden.
5. **Niet-oordelen.** Zich als een rechter gedragen doet elke mogelijkheid op het aangaan van een hulprelatie teniet. Medewerkers hoeden zich bijgevolg voor elk waardeoordeel, zodat er ruimte is om een vertrouwensplek te creëren waar alles gezegd, verbeeld, voorgesteld kan worden.
6. **Zelfbeschikking.** Het publiek wordt geïnformeerd over zijn rechten en plichten, maar ook over die van de sociale spelers. Nadat die laatsten het institutionele kader hebben bepaald, kunnen ze vervolgens samenwerken met het publiek, op basis van hun middelen en tempo, aan de hand van hun mogelijkheden en wensen.
7. **Het beroepsgeheim.** Wanneer er informatie gedeeld wordt, gebeurt dit op basis van de strikte en cumulatieve voorwaarden van het gedeeld beroepsgeheim: alleen tussen betrokkenen die dit respecteren en dezelfde opdracht delen, de informatie is beperkt tot de noodzakelijke elementen, wordt gedeeld in het belang van de persoon en met zijn of haar voorafgaande toestemming.

Dankzij dit vertrouwelijkheidsprincipe wordt de relatie ook versterkt, aangezien men “een sfeer van vertrouwen [zal] opbouwen die is gebaseerd op transparantie [...] zodat de

⁵⁰ *Manifest - Nederlandse versie*, Comité de Vigilance du Travail Social, p. 2.

⁵¹ Mucchielli R., *L'entretien de face à face dans la relation d'aide. Partie connaissance du problème*. Parijs, ESF éditeur, 1995, pp. 73-74.

gebruikers hun vermogen om zelf te handelen kunnen ontwikkelen, zelfstandiger kunnen worden en toch trouw blijven aan wat voor hen belangrijk is”⁵².

Deze zeven principes gaan terug op de waarden die we willen handhaven in onze rol bij de opvolging van inwoners en inwonsters van Vorst in moeilijkheden. Ze vormen niet alleen het fundament van de hulprelatie, maar ondersteunen ook ons streven naar maatschappelijk werk van hoge kwaliteit, met respect voor ieders mening en een betere levenskwaliteit als doel. Een vertrouwensband opbouwen, actief luisteren, empathie tonen, de hulpbehoefte identificeren, de persoon die behoefte laten erkennen en aanvaarden, hem of haar ondersteunen bij zijn of haar handelen: dat zijn de instrumenten waarover de maatschappelijk werkers beschikken om een waardige en respectvolle begeleiding te bieden.

Deze visie op sociale werking komt tot uiting in een hele reeks initiatieven die gebruik maken van de **drie methodieken voor sociale dienstverlening (individueel, in groep en voor de gemeenschap)** om bepaalde diensten van het OCMW te verbeteren en ontwikkelen. Deze zijn gerangschikt in alfabetische volgorde, naargelang de beoogde doelen.

Terwijl de Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn hun interventies vroeger vaak baseerden op het “case work”-model, waarvan we de doeltreffendheid niet in twijfel trekken, vinden we het nu belangrijk om ook de andere methodieken voor sociale interventie te ondersteunen, zoals de collectieve en gemeenschappelijke aanpak. Eerst en vooral omdat ze een andere kijk bieden op de band tussen maatschappelijk werker en gebruiker, als een meer symmetrische relatie, maar ook omdat ze een krachtige motor blijken voor maatschappelijke veranderingen.

De opeenvolgende bezuinigingsmaatregelen hebben tot een groter isolement geleid en als reactie daarop zien we meer en meer sterke collectieve burgerinitiatieven opduiken. Dit actiemodel lijkt ons een sterke drijvende kracht en als eerstelijns overheidsdienst menen we dat we dit ook moeten aanbieden aan burgers die op zoek zijn naar deze energie voor maatschappelijke veranderingen. In feite *“omvat maatschappelijk werk een kritische en subversieve dimensie waar een totale verandering van de structuren en het beleid een noodzakelijke voorwaarde zijn”*⁵³.

Ons sociale interventieproject berust dus op deze drie interventiemethodieken die elkaar aanvullen en een veranderingsdynamiek beïnvloeden. Door ons van deze verschillende methodologische tools te voorzien, kunnen we *“op basis van de ervaringen van de betrokkenen vertrekken vanuit de struikelblokken van hun situatie en geen diagnose stellen die wordt ingegeven door het sociale beleid”*⁵⁴.

De **individuele aanpak** *“wil enerzijds een persoon begeleiden in zijn moeilijkheden zodat hij hier betekenis kan aan geven en hem anderzijds helpen om zoveel mogelijk middelen te verzamelen zodat hij actief kan deelnemen aan zijn individuele wording en aan de collectieve wording van de maatschappij als sociale actor.*

In tegenstelling tot de meeste andere beroepen in de hulpverlening vertrekt maatschappelijk werk van de sociale en collectieve betekenis die men aan de moeilijkheden van een persoon kan geven: zijn

⁵² *Manifest - Nederlandse versie*, Comité de Vigilance du Travail Social, p. 4.

⁵³ *Manifest - Nederlandse versie*, Comité de Vigilance du Travail Social, p. 3.

⁵⁴ *Idem*, p. 4.

*gevoelens, handelingen, gedachten worden gesitueerd in een familiale, gemeenschappelijke en maatschappelijke context. Sociaal werk grijpt eerder in op deze verhoudingen dan op de tekortkomingen van de persoon zelf*⁵⁵.

Onze administratie wil immers vooral de **sociale groepsinterventiemethode** uitwerken *“die op het potentieel voor wederzijdse hulp steunt dat in een groep aanwezig is en op een gestructureerde aanpak om de leden te helpen in hun socio-emotieve behoeften te voorzien of om bepaalde taken te vervullen waarmee ze macht kunnen verwerven. Deze benadering richt zich tegelijk op de leden als individuen en op de groep in zijn geheel. Ze maakt deel uit van het activiteitenkader van een instantie.”*⁵⁶

*“Groepsmaatschappelijk werk wil tegelijk de persoon en zijn of haar sociale omgeving transformeren. Het is gebaseerd op participatie en uitwisselingen om het persoonlijke en sociale leven van de persoon te verrijken. Deze dubbele dimensie van wederzijdse hulp, solidariteit en veranderingen op het sociaal, institutioneel, politiek en maatschappelijk vlak is essentieel.”*⁵⁷

Wat ons hierbij drijft, is dat we mensen (opnieuw) de kracht willen geven om zelf een “resultaat” te bereiken, naargelang hun wensen en middelen. We willen graag terug naar de regels van de relationele dynamiek. In feite zijn solidariteit en samenwerking tussen de leden iets vanzelfsprekends, niet het resultaat van technieken uit het maatschappelijk werk. Zoals Steinberg schrijft *“is wederzijdse hulp noch een creatie van het maatschappelijk werk, noch een tijdelijk begrip uit onze moderne tijd. Het idee dat mensen elkaar helpen is een menselijke dynamiek van biologische en sociale oorsprong die al lang als zodanig erkend wordt.”*⁵⁸

Het idee achter de oprichting van deze groepen is net dat mensen elkaar helpen op basis van hun middelen en potentieel en centraliseert de acties niet rond hun zwakheden. De ander helpen is zichzelf helpen. Ieders macht om te handelen zal vergroot worden dankzij dit solidaire avontuur, dat niet alleen tot persoonlijke maar ook collectieve veranderingen leidt. Deze interventiemodellen zijn niet alleen bedoeld om een persoonlijke en collectieve verandering teweeg te brengen, maar ook om het isolement te doorbreken en (opnieuw) een solidaire gemeenschap te vormen.

Zo wil onze administratie graag de ontwikkeling bevorderen van **gemeenschapsprojecten** omdat *“het hun kenmerk is dat ze zowel individuen als de bevolking betrekken, waarbij de eerste groep de status van actor in hun eigen leven en dat binnen de gemeenschap krijgt, en de tweede groep de kans heeft om een zekere zeggings- en handelingsmacht uit te oefenen, en dus de mogelijkheid krijgt tot verandering. Deze methodologie kenmerkt de gemeenschapsaanpak, een echte strategie voor actie op het terrein van de gezondheidsbevordering”*⁵⁹ en algemeen welzijn.

⁵⁵ BOURGON M en GUSEW A., “L'intervention individuelle en travail social”, in Introduction au travail social, Les Presses de l'Université Laval, p. 123.

⁵⁶ Turcotte, D., en Lindsay, J. (2001). *L'intervention sociale auprès des groupes*. Boucherville: Gaëtan Morin Éditeur.

⁵⁷ Bouquet, B., en Garcette, C. (1998). *Assistante sociale aujourd'hui*. Parijs. Maloine Editions.

⁵⁸ Steinberg, 2008.

⁵⁹ Déjou, F., Hubin, H., Vanexem, V., *La démarche communautaire : une méthodologie qui fait santé?* Les Politiques Sociales, 2016. p.6

2. De Sociale Coördinatie van Vorst ontwikkelen

Deze opdracht van het OCMW (GGC) bestaat erin een dialoog te creëren tussen de sociale actoren van het gemeentelijk grondgebied, die werkzaam zijn bij het OCMW, de gemeentediensten of bij vzw's op het grondgebied. Deze coördinatie wordt georganiseerd op basis van een charter dat alle partners ondertekend hebben. De kennis van lokale actoren, netwerkvorming, uitwisselingen en reflectie omtrent praktijken zorgen ervoor dat we ons werk op elkaar kunnen afstemmen en samenhang creëren.

De Sociale Coördinatie van Vorst werd begin 2012 heropgestart en heeft zich aan het begin van de vorige legislatuur nieuwe doelen gesteld om synergieën te versterken en de deur van het OCMW te openen voor de partners van het werkveld. Zo organiseert en coördineert de Sociale Coördinatie niet alleen plenaire vergaderingen, maar ook thematische werkgroepen (geestelijke gezondheid, aids, woningen, gezondheid, jeugd, ...), bouwt ze samen met haar partners gemeenschappelijke communicatiemiddelen uit, en werkt ze samen met de diensten voor sociale en culturele participatie, maar ook met de schepen voor sociale cohesie.

Artikel 62 van de organieke wet biedt ons de mogelijkheid om de actoren van de gemeente die *“binnen het ambtsgebied van het centrum”*⁶⁰ werken, te coördineren. Het OCMW van Vorst gebruikt deze mogelijkheid door middel van de Sociale Coördinatie, die al enkele jaren actief is.

De ordonnantie van 14 maart 2019 heeft de bevoegdheden van de Sociale Coördinatie uitgebreid, en ook ons OCMW wil de dialoog en samenwerking tussen de lokale verenigingen verderzetten via de Sociale Coördinatie. Dit zijn de nieuwe bevoegdheden:

- *“Zorgen voor het bestrijden van het gebrek aan sociale bescherming en het niet-gebruik van rechten”*: we zullen de opdracht van de sociale informant versterken en zijn of haar samenwerking met onze Sociale Coördinatie verder uitbouwen.
- *“Benaderingen door ‘peers’, collectieve en gemeenschappelijke werkprocessen uitbouwen teneinde de participatie van de OCMW-gebruikers te versterken”*: wat dit betreft willen we, zoals hierboven uitgelegd, twee nieuwe dimensies aan ons maatschappelijk werk toevoegen: groepsmaatschappelijk werk en opbouwwerk.
- *“In samenwerking met de structuur ter ondersteuning van de eerstelijns zorg, een welzijns- en gezondheidsplan voor zijn territoriaal bevoegdheidsgebied opstellen op grond van een gedeelde diagnose van de middelen en de noden voor zijn grondgebied”*; voor het welzijns- en gezondheidsplan, zie het onderdeel [“De toegang tot gezondheidszorg garanderen”](#)⁶¹.
- *“Een begeleidingsdienst voor het zoeken naar een woning en een dienst voor begeleid wonen en uitzettingspreventie oprichten”*; in Vorst beschikken we over het “Huisvesting Informatieloket” dat de gemeente heeft opgericht en waarmee we samenwerken. Wat de dienst voor begeleid wonen en uitzettingspreventie betreft, zie het onderdeel [“Toegang tot huisvesting stimuleren”](#)⁶².
- *“Specifieke acties voeren in het kader van de bestrijding van dakloosheid”*; zie het project over gegroepeerd wonen, in het onderdeel [“Toegang tot huisvesting stimuleren”](#)⁶³.

⁶⁰ Art. 62, Organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn.

⁶¹ Deel 1, As I.

⁶² Idem

⁶³ Idem

- *“Zijn dienst schuldbemiddeling uitbreiden met een specifiek deel voor begeleiding inzake energieverbruik”*; deze dienst wordt momenteel al uitgevoerd door onze huisvestingsdienst, maar we zullen binnen ons netwerk bekijken hoe we hier verder op kunnen ingaan.

3. Personeelsbeleid

Om de interne cultuur te versterken, moeten de personeelsleden zich veilig voelen omtrent de administratieve afhandeling van hun contract, in hun functie en hun opleidings- en carrièremogelijkheden.

Om het welzijn op het werk te verbeteren, willen we het personeelsbeleid zo vooruitziend mogelijk uitvoeren, om “overdracht” aan te moedigen, vertrekkende en nieuwe personeelsleden gerust te stellen, andere werknemers niet te overbelasten ... Vanuit hetzelfde oogpunt willen we de Bradford-index invoeren en een plan ontwikkelen om absentieïsme te verminderen.

We ontwikkelen hulpmiddelen om nieuwe werknemers op te vangen, zoals een map met algemene informatie over het OCMW, het arbeidsreglement met de ethische code en een meter-/peterschap door ervaren werknemers.

Om de vaardigheden van de werknemers en de resultaten die ze boeken beter in de verf te zetten, moeten we het evaluatiebeleid versterken en de opleidingstrajecten intensiveren en individualiseren om met elke persoon een carrièreplan te ontwikkelen.

In verband hiermee is het ons doel om de werkomstandigheden binnen het OCMW te verbeteren, door ervoor te zorgen dat elke maatschappelijk werker maximaal 80 tot 100 dossiers beheert, door een kwaliteitsbeleid te ontwikkelen en projectbeheer te ondersteunen.

Daarnaast zijn we ook van plan om het organigram van de administratie te moderniseren, zodat het aan de laatste wettelijke vereisten voldoet⁶⁴.

A) De werkomstandigheden verbeteren

We moeten het welzijn op het werk bewaren, of zelfs herstellen. De vraag doet zich natuurlijk heel anders voor wanneer men sociaal assistent is voor de Sociale Dienst, zorgkundige in Val des Roses, kaderlid of werknemer van de technische dienst. We menen dat we aangepaste oplossingen moeten voorstellen om de fysieke belasting van bepaalde functies te beperken. Nadat we de werklust voor elke job objectief hebben vastgesteld, moeten we een evenwicht bereiken, vooral tijdens periodes van afwezigheid of, indien nodig, ter versterking van het team.

Ergonomische maatregelen zijn een noodzaak, vooral voor zorgkundigen, technisch en keukenpersoneel. Daarnaast is het belangrijk dat we indicatoren ontwikkelen omtrent de werklust en naargelang de behaalde resultaten de teams versterken. Kaderleden en personeelsdienst zullen de periodes van verlof en afwezigheden van het personeel beter op elkaar afstemmen.

De vraag naar opleidingen in het omgaan met agressie blijft wijdverbreid onder de maatschappelijk werkers. Er zijn al heel wat inspanningen ondernomen om de psychosociale belasting van hun

⁶⁴ Ordonnantie van 14 maart 2019.

dagelijkse werkzaamheden zo sterk mogelijk te verminderen. Dit reflectie- en vormingswerk zal worden voortgezet, om agressiviteit te voorkomen en aldus waargenomen gedrag te analyseren.

B) Responsabilisering van kaderleden en diensthoofden

Omdat een draagvlak en transversaliteit "van bovenaf" gestimuleerd moeten worden, maar ook om de OCMW-waarden coherent te houden, zullen kaderleden en diensthoofden een gestructureerde communicatie moeten opzetten en hun personeel van duidelijke en eenvormige lijnen moeten voorzien.

Afwezigheden en verlofperiodes van kaderleden moeten gecoördineerd worden, er moet een specifiek opleidingsplan voor het kaderpersoneel uitgewerkt worden (vb. projectbeheer, individuele coaching, management voor middenkaders, ...).

We zullen de inspanningen om het werk van het Directiecomité te structureren, verder consolideren.

C) Transversaliteit versterken

Om onze zorg en begeleidingen te optimaliseren, is een goede dialoog tussen alle diensten onontbeerlijk.

Daarom moeten er op alle afdelingen procedures worden uitgewerkt en moeten alle kaderleden en diensthoofden hierover duidelijk geïnformeerd worden. Zo kunnen we de uitwisselingen tussen de verschillende afdelingen versterken en blijven deze up-to-date.

Om onze interventies beter af te stemmen op de werkelijke behoeften, is het bijvoorbeeld nodig om multifactoriële huisbezoeken (opnieuw) centraal te stellen binnen het maatschappelijk werk. Eenzelfde bezoek biedt immers de ideale gelegenheid om niet alleen de elementen te verzamelen die nodig zijn voor sociaal onderzoek, maar ook om signalen van een ongezonde huisvesting of laag energiecomfort op te vangen.

D) Betrokkenheid van het personeel

Naast het behoud van een constructief vakbondsoverleg willen we de betrokkenheid van de personeelsleden versterken, en wel door een personeelsfeestcomité op poten te zetten of door het vrijwilligerswerk in Val des Roses te organiseren en omkaderen.

Samen met het personeel willen we graag "opendeurdagen" inrichten voor alle inwoners en inwonsters van Vorst die interesse hebben in de werking van onze organisatie, maar ook in scholen, ... Kortom, het OCMW openstellen voor de buurt, de gemeente en de maatschappij, wat volgens ons bijdraagt aan de emancipatie van de gebruikers, weg van de rand van de samenleving.

Besluit

De zes komende jaren willen we met onze instelling een nieuwe fase inslaan. In het verleden zijn er al aanzienlijke inspanningen geleverd om van het OCMW van Vorst een voorbeeldig OCMW te maken op het vlak van sociale rechten. Ook de reputatie van ons rust- en verzorgingstehuis is solide en heeft de grenzen van onze gemeente al lang overschreden. Natuurlijk zullen we dit werk voortzetten, zodat het OCMW van Vorst een OCMW blijft dat ieders emancipatie stimuleert.

Toch moeten we onze interne organisatie herzien. Het nieuwe directieteam heeft zijn plaats ingenomen, wat de ideale gelegenheid vormt om een aantal procedures weer op tafel te leggen. In dit verband lijkt een partnerschap met de GSOB ons aangewezen, zowel om de samenhang van het vernieuwde Directiecomité te versterken, als om ons – Directiecomité, leden van het Bureau of de Raad – te helpen over onze werking te reflecteren.

Om diezelfde reden hebben we sinds enkele maanden onze samenwerking met het CIBG versterkt, zodat diverse diensten, waaronder het telefonisch onthaal, aan efficiëntie winnen.

Daarnaast moeten we de handen uit de mouwen steken om een milieuvriendelijke organisatie te worden: beheer van afval, water, hernieuwbare energie, enz.

Door samenwerkingen met het Gewest aan te gaan of nieuwe subsidies aan te trekken, zullen we bepaalde projecten snel kunnen ontwikkelen.

Voor alle projecten die we tot stand willen brengen, geldt immers dat ze niet ondernomen mogen worden zonder een precieze meting van hun effect op de gemeentelijke financiën. Een perfecte samenwerking tussen de bestuurders van beide administraties is dan ook essentieel om een budgettaire onevenwichtigheid op gemeentelijk niveau zo veel mogelijk te beperken.

Last but not least moeten we aan het welzijn van onze werknemers denken. We zijn ervan overtuigd dat we alleen op deze manier dienstverlening van goede kwaliteit kunnen bieden aan de inwoners en inwonsters van Vorst die een beroep doen op ons Centrum.

Welzijn op het werk is een complexe, veelzijdige problematiek. Toch is er één punt dat we de komende zes jaar niet langer mogen omzeilen, namelijk de lokalen. Het is geen nieuwe vaststelling: we hebben te weinig ruimte en de vermeerdering van de gebouwen, de verspreiding over het gemeentelijk grondgebied, is niet wenselijk, noch efficiënt.

We zullen al deze pistes bekijken, wegen en vergelijken, om een zo goed mogelijk antwoord te bieden op de uitdagingen die ons OCMW de komende jaren te wachten staan.